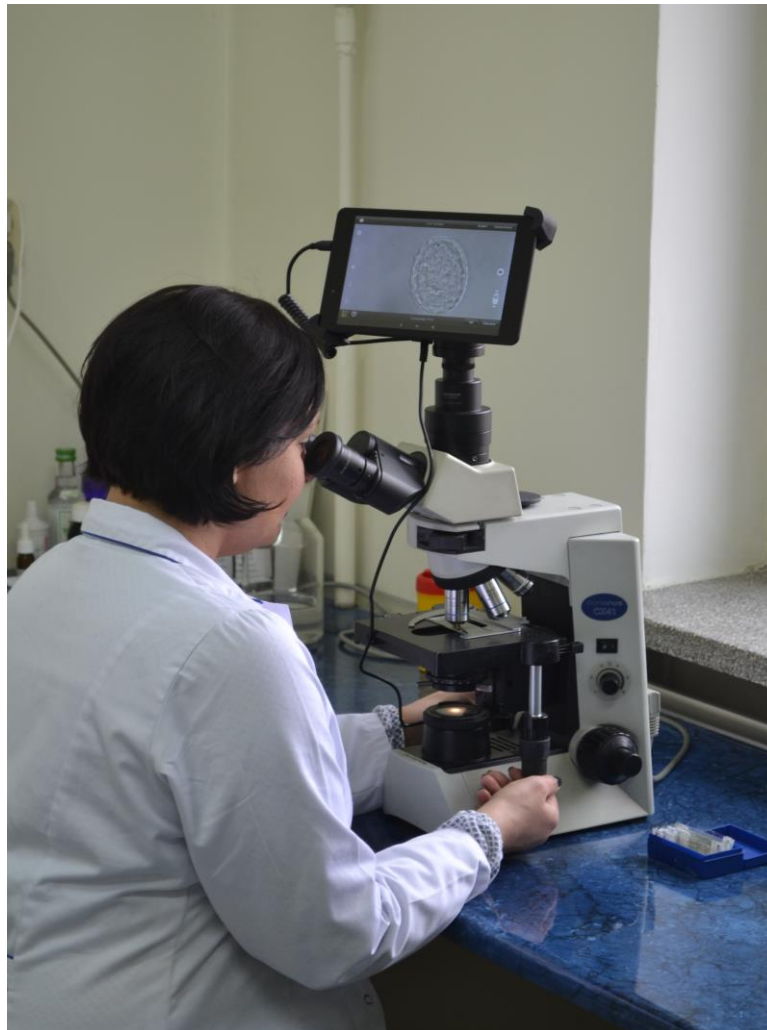

**OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO
POWIATU KAZIMIERSKIEGO
ZA 2021 ROK**

Busko-Zdrój, marzec 2022

Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2021r., poz.195), realizując zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska,
- higieny pracy w zakładach pracy,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju realizuje wymienione zadania sprawując zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny oraz prowadząc działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną, także oświatowo-zdrowotną promującą zdrowie.

Działalność ukierunkowana jest na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, czuwaniem nad bezpieczeństwem żywności i wody oraz zapobieganie powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych. Od marca 2020r. działalność w przeważającej części była skierowana na zwalczanie epidemii związanej z wirusem SARS-coV-2.

Nadzorem objętych jest 33 340 mieszkańców powiatu kazimierskiego (stan na 31.12.2020r.).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju nadzorując obiekty na terenie powiatu kazimierskiego przeprowadził 1 031 kontroli, w tym 848 w zakresie przestrzegania ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, wydał 81 decyzji, nałożył 36 mandatów na kwotę 3 010zł. Oddział Laboratoryjny PSSE przeprowadził 3 884 badania laboratoryjne, w tym 379 oznaczeń chemicznych, 2 092 oznaczeń fizycznych i 6 629 oznaczeń mikrobiologicznych.

Przeprowadzone badania były wykorzystywane do oceny jakości zdrowotnej żywności, wody do spożycia, wód powierzchniowych wykorzystywanych jako kąpieliska, basenów, krytych pływalni oraz do oceny narażenia na czynniki szkodliwe na stanowiskach pracy.

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Busku-Zdroju wykonuje badania w zakresie:

- wody do spożycia, kąpielisk, pływalni i basenów.
- zanieczyszczeń mikrobiologicznych żywności oraz oznaczania składników odżywczych w posiłkach
- zapylenia, hałasu, mikroklimatu, oświetlenia oraz zawartość substancji toksycznych na stanowiskach pracy
- badań diagnostycznych w kierunku chorób bakteryjnych, wirusowych i pasożytniczych. PSSE Busko-Zdrój nie wykonuje badań w kierunku zakażenia wirusem SARS-CoV-2.

Posiada akredytację i utrzymuje wysoki poziom jakości wykonywanych badań. W laboratorium został przeprowadzony w 2021 roku przez Polskie Centrum Akredytacji audit zgodnie z PN-EN-ISO/IEC 17025:2018-02, potwierdzający wiarygodność wykonywanych badań laboratoryjnych. Laboratorium posiada akredytację od 2005r.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny realizuje zadania w ramach zintegrowanych systemów działających w Unii Europejskiej np. systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych (RASFF) oraz prowadzi monitoring jakości wody, nadzór epidemiologiczny, ocenę ryzyka zagrożenia bezpieczeństwa żywności (przestrzegania zasad GMP, GHP, HACCP). W działalności kontrolnej udoskonalano wdrożony system jakości i jednolite procedury kontroli obiektów i urządzeń.

Wyniki działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej pozwalają na ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu kazimierskiego, uwzględniającą istniejące oraz mogące się pojawić zagrożenia.

Przedstawiony „Stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu kazimierskiego” został opracowany na podstawie informacji i materiałów własnych.

Informacje zawarte w niniejszej ocenie wskazują, iż bezpieczeństwo zdrowotne i sanitarne mieszkańców powiatu kazimierskiego, pomimo epidemii związanej z wirusem SARS-CoV-2 pozostawało na dobrym poziomie.

Aktualne informacje dotyczące działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Busku-Zdroju znajdują się na stronie internetowej www.gov.pl/web/psse-busko-zdroj

Niniejszą ocenę opracowano i przesyła się na podstawie art. 12 a ust.3 Ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2021r., poz.195).

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Busku-Zdroju

Krzysztof Socha

SPIS TREŚCI	Str.
I. OCENA ZAGROŻENIA EPIDEMIOLOGICZNEGO	6
II. JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA I CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ	10
III. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	13
IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK	15
V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW, W KTÓRYCH WYKONYWANA JEST DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA	18
VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY	21
VII. STAN SANITARNY PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA	25
VIII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU	31
IX. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA	40
X. PODSUMOWANIE	47

I. OCENA ZAGROŻENIA EPIDEMIOLOGICZNEGO

Zagrożenia związane z koronawirusem SARS-CoV-2 zaczęły pojawiać się w marcu 2020 r. Pierwszy przypadek zakażenia tym wirusem zarejestrowano w powiecie kazimierskim 19 marca 2020 r.

W **2021** r. na terenie powiatu kazimierskiego w okresie od stycznia do grudnia potwierdzono **1651 przypadków zakażenia wirusem SARS-CoV-2**. **144** osób spośród zakażonych było hospitalizowanych. Zarejestrowano **57** zgonów z powodu Coronavirusa z czego 49 osób miało choroby współistniejące. W analogicznym czasie na terenie powiatu kazimierskiego objęto kwarantanną **3287 osoby i nadzorem epidemiologicznym 60 osób**. Liczba zleconych testów PCR przez PPIS w Busku- Zdroju na terenie powiatu kazimierskiego do wykonania przez laboratoria wynosiła w 2021 roku **12**.

W miesiącach maj- wrzesień 2021r. sytuacja epidemiologiczna w zakresie zakażeń SARS-CoV-2 znacząco się poprawiła, odnotowywano niewielką liczbę zakażeń. Najtrudniejsza sytuacja w tym zakresie była w miesiącach: marzec - 393 potwierdzonych zachorowań na SARS-CoV-2, kwiecień – 438, listopad – 157, grudzień – 397.

W 2020 r. na terenie powiatu kazimierskiego w okresie od marca do grudnia potwierdzono **930 przypadki zakażenia wirusem SARS-CoV-2**. **61** osób spośród zakażonych było hospitalizowanych. Zarejestrowano **25** zgonów z powodu Coronavirusa z czego 23 osób miało choroby współistniejące. W analogicznym czasie na terenie powiatu kazimierskiego objęto kwarantanną **4894 osoby i nadzorem epidemiologicznym 90 osób**. Liczba zleconych testów PCR przez PPIS w Busku- Zdroju na terenie powiatu kazimierskiego do wykonania przez laboratoria wynosiła w 2020 roku 1570. Należy zaznaczyć, iż SPZOZ w Kazimierzy Wielkiej miał możliwość zlecenia testów i je zlecał. Od 02.09.2020 r. zlecenia testów również realizowali lekarze Podstawowej Opieki Zdrowotnej.

Choroby zakaźne wieku dziecięcego oraz choroby przenoszone drogą pokarmową w porównaniu do lat 2019-2020 w roku **2021** mieszczą się w średniej krajowej i utrzymują się na poziomie z roku 2020.

W roku **2021** nastąpił **znaczny spadek** zachorowań na ospę wietrzną. W roku 2020 w powiecie kazimierskim zarejestrowano **14** przypadków ospy wietrznej, natomiast w roku **2021** zarejestrowano **7** przypadków ospy wietrznej.

W **2021** r. odnotowano **spadek** zachorowań wywołanych przez **Salmonellę**.

W **2020 r.** odnotowano 11 zachorowań wywołanych przez Salmonellę w roku **2021** zarejestrowano **10 zachorowań na Salmonellę.**

przy zapadalności - w 2020 r. 32,8/100 tys. dla powiatu i 9,67/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 13,73/100 tys. w kraju.

- w **2021 r.** 29,0/100 tys. dla powiatu i 10,0/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 20,79/100 tys. w kraju.

Pozostałe choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia objęte obowiązkiem zgłaszania i rejestracji pozostają na stałym niskim poziomie i mieszczą się w średniej krajowej.

W roku **2021 wzrosła** liczba zarejestrowanych przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu B. w stosunku do roku 2020. Natomiast w roku **2021 nie zarejestrowano żadnego** przypadku zachorowania na przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C podobnie jak w roku 2020.

W 2020 r. w powiecie kazimierskim nie zarejestrowano żadnego przypadku zachorowania na WZW B, natomiast w **2021 r.** zarejestrowano **1 przypadek** zachorowania na WZW B – :

przy zapadalności - w 2020 r. 0,00/100 tys. dla powiatu i 0,32/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 2,54/100 tys. w kraju.

- w **2021 r.** 2,99/100 tys. dla powiatu i 0,48/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 3,98/100 tys. w kraju.

W **2021** roku w powiecie kazimierskim nie zarejestrowano żadnego przypadku WZW C, także w 2020 r. –: nie zarejestrowano żadnego przypadku WZW C

przy zapadalności – w 2020 r. 0,00/100 tys. dla powiatu i 1,22/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 2,42/100 tys. w kraju.

- w **2021 r.** 0,00/100 tys. dla powiatu i 1,20/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 3,21/100 tys. w kraju.

W powiecie kazimierskim w 2021 r zarejestrowano 1 zachorowanie na WZW A. przy zapadalności - w 2021 r. 2,99/100 tys. dla powiatu i 0,24/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 0,23/100 tys. w kraju.

Analizując współczynnik zapadalności na Boreliozę w **2021 r.** w odniesieniu do roku 2020 odnotowano **spadek zachorowań** w powiecie kazimierskim w w/w okresie czasu. W 2020 roku odnotowano **7 przypadków** boreliozy, a w **2021 roku nie zarejestrowano żadnego przypadku boreliozy.**

Zapadalność dla powiatu w 2020 r. – 20,9/100 tys. mieszkańców przy zapadalności w województwie świętokrzyskim 17,31/100 tys. mieszkańców i zapadalności w Polsce 32,63/100 tys. mieszkańców.

w **2021 r.** zapadalność dla powiatu wynosiła – 0,00/100 tys. mieszkańców przy zapadalności w województwie świętokrzyskim 22,04/100 tys. mieszkańców i zapadalności w Polsce 32,40/100 tys. mieszkańców.

Wykonawstwo szczepień ochronnych wśród dzieci i młodzieży objętych Programem Szczepień Ochronnych jest nadzorowane przez Powiatową Inspekcję Sanitarną i jest na poziomie zadowalającym co ilustruje poniższe zestawienie w tabeli.

Ośrodki Zdrowia i Przychodnie realizują również Program Szczepień Zalecanych przy użyciu szczepionek odpłatnych.

Wykonawstwo szczepień ochronnych w rocznikach podlegających w 2021 roku zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych w powiecie kazimierskim.

Szczepienie	Rocznik	Rodzaj szczepienia	Wykonawstwo w powiecie w 2021 r.	Analogiczne wykonawstwo w 2020 r.
BCG	2021	Szczepienie noworodkowe	97,2%	98,5 %
Szczepienie p/WZW B	2021	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	87,4%	83%
	2020	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	99,01%	99,5 %
DTP (błonica, tężec, krztusiec)	2021	Szczepienie pierwotne	33,6%	37,05%
	2020	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	95,1%	98,1%
Hib (przeciwno haemophilus influenzae)	2021	Szczepienie pierwotne	33,6%	37,5%
	2020	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	95,1%	98,1%
Zakażenia Streptococcus Pneumoniae	2021	Szczepienie pierwotne	57%	61,%
	2020	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	94,6%	98,6%
Odra, świnka, różyczka	2020	Szczepienie pierwotne	67,9%	87,3 %
DTaP + Polio	2016	Szczepienie I przypominające	72,3 %	69,2%
Odra, świnka, różyczka	2012 (10 rok życia)	rewakcyacja	68 %	78,6%
błonica + tężec+ krztusiec (14 rok życia)	2008	Szczepienie II przypominające	70,8%	62,6%
Td błonica + tężec (19 rok życia)	2003	Szczepienie III przypominające	71,5%	85,9%

Na terenie powiatu kazimierskiego w **2016** r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju prowadził **1** postępowanie egzekucyjne wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci, które zakończyło się zaszczepieniem dzieci. W **2017** r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju prowadzi **2** postępowania egzekucyjne wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci. W **2018 roku nastąpił ponowny wzrost liczby** rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci. PPIS w Busku-Zdroju w 2018 r. prowadzi **3** postępowania egzekucyjne wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci, z czego w **1** przypadku dziecko zostało zaszczepione 1 postępowanie **zakończyło się wnioskiem o ukaranie** i wystawieniem tytułu wykonawczego. W jednym przypadku postępowanie jest w toku. W **2019 r.** do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku -Zdroju zgłoszono **3** nowe środowiska antyszczepionkowe z terenu powiatu kazimierskiego. 1 dziecko zostało zaszczepione . W stosunku do pozostałych **2** Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku -Zdroju prowadzi postępowanie egzekucyjne. W 2021 r. zgłoszono 4 nowe środowiska uchylające się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych. Sytuacja może mieć bezpośredni związek z epidemią SARS-CoV-2 .

W **2021 r. spadła** liczba osób szczepionych przeciwko wściekliźnie ponarażeniowo. W roku 2020 było **4** osoby szczepionych ponarażeniowo, natomiast w roku **2021** były **2 osoby**.

Stały nadzór nad tymi osobami prowadzi Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny.

ANALIZA ZACHOROWAŃ NA GRUŻLICĘ W LATACH 2020 - 2021

Lp.	ROK	Powiat kazimierski	
		Liczba przypadków	Współczynnik zapadalności
1.	2020	3	8,9
2.	2021	2	5,9
Liczba ludności w powiecie w 2020 r.		33 489	
Liczba ludności w powiecie w 2021 r.		33 340	

Współczynnik zapadalności na chorobą k = 100 000

Analizując współczynnik zapadalności i liczbę przypadków zachorowań na gruźlicę w latach 2020-2021 odnotowano **spadek** zachorowań w **2021 r.** w stosunku do roku 2020 .

W 2021 roku nie zgłoszono do PPIS w Busku-Zdroju w meldunkach MZ-55, żadnego zachorowania **lub** podejrzenia zachorowań na grypę. W 2020 w meldunkach MZ-55 zgłoszono 165 zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę z terenu powiatu kazimierskiego.

II. JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA I CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ

1. Wprowadzenie

W roku sprawozdawczym na terenie **powiatu kazimierskiego** nadzorem sanitarnym objęto 6 - urządzeń wodnych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia:

- 5- wodociągów publicznych
- 1- wodociąg komercyjny

Ponadto kontrolowano 2- sieci wodociągowe zaopatrywane z ujęć „obcych” tj. Stary Korczyn i Pałecznicza.

Państwowa Powiatowa Inspekcja Sanitarna w Busku-Zdroju skontrolowała na terenie powiatu kazimierskiego wszystkie urządzenia zbiorowego zaopatrzenia w wodę tj. 5 - wodociągów publicznych oraz 1 - wodociąg komercyjny tj.:

1) wodociąg POLAN Krzczonów, który w ograniczonym zakresie zaopatruje w wodę ludność w ramach sieci wodociągowej publicznej

Przedmiotem kontroli był stan sanitarny urządzeń wodnych, w tym w szczególności ujęć wody oraz jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w ramach realizowanego monitoringu jakości wody.

2. Charakterystyka urządzeń do zaopatrzenia ludności w wodę

Na terenie powiatu kazimierskiego skontrolowano 6- urządzeń posiadających własne ujęcia wody to jest 100% urządzeń zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę są to:

2.1. Wodociągi o produkcji < 100 m³/d (2 obiekty, 0,23 tys. ludności)

1. Łękawa, gm. Kazimierza Wielka
2. Stojanowice, gm. Bejsce

2.2. Wodociągi o produkcji 101-1.000 m³/d (2 obiekty, 4,90 tys. ludności)

1. Rosiejów, gm. Skalbierz
2. Czarnocin, gm. Czarnocin

2.3. Wodociągi o produkcji 1.001-10.000 m³/d (1 obiekt, 17,8 tys. ludności)

1. Działoszyce (wliczony do powiatu Kazimierza Wielka)

2.4. Inne podmioty zaopatrujące w wodę

1. Wodociąg lok. POLAN-Krzczonów, Krakowska Hodowla i Nasiennictwo (180 osób)

2.5. Jakość wody do spożycia przez ludzi

Stan sanitarny urządzeń wodnych na zakończenie roku sprawozdawczego został oceniony jako dobry. W przypadkach gdy woda nie odpowiadała wymogom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju natychmiastowo wszczynał postępowanie administracyjne.

Na terenie powiatu kazimierskiego w ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pobrano do analizy laboratoryjnej z sieci wodociągowych – 32 próby wody.

Analizy urzędowej kontroli wody wykazały:

- Kwestionowaną jakość mikrobiologiczną wody w 1 przypadku w 1 urządzeniu zbiorowego zaopatrzenia (wodociągi: Czarnocin)

Tab 1. Ilość prób wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pobranych do badania w poszczególnych gminach w ramach nadzoru sanitarnego (w rozbiciu na sieci wodociągowe) jak niżej:

Gmina (liczba prób)	Wodociąg	Monitoring kontrolny /badania podstawowe/	Monitoring przeglądowy /badania poszerzone/	Liczba prób kwestionowanych fiz-chem	Liczba prób kwestionowanych bakteriologicznie
Kazimierza Wielka (8)	Działoszyce	4	-	-	-
	Łękawa	2	-	-	-
	Pałecznicza	2	-	-	-
	Stary Korczyn	-	-	-	-
Bejsce (3)	Stojanowice	2	-	-	-
	Stary Korczyn	1	-	1 x wynik nieprawidłowy Barwa Mętność	1 x wynik nieprawidłowy Enterokoki
Czarnocin (7)	Czarnocin	6	1	-	1 x wynik nieprawidłowy Enterokoki
Opatowiec (9)	Stary Korczyn	6	-	2 x wynik nieprawidłowy Barwa Mętność	3 x wynik nieprawidłowy Enterokoki
	POLAN Krzczonów	2	1	-	-
Skalbmierz (5)	Działoszyce	-	-	-	-
	Rosiejów	4	1	-	-
	Razem: 32	19	3	3	5

Na podstawie art. 5 ust.1a ustawy z dnia 7 czerwca 2001r o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków – zarządcy wodociągów i przedsiębiorstwa wodociągowe prowadzili regularną kontrolę wewnętrzną jakości wody we własnych urządzeniach wodnych.

Zgodnie z § 21 ust.1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju dokonał oceny wszystkich wyników badań zrealizowanych zgodnie z ustalonym harmonogramem i przekazanych przez podmioty. Wszystkie nadzorowane wodociągi, w których woda była bezpieczna dla zdrowia ludzkiego, otrzymywały „**oceny bieżące jakości wody**” stwierdzające przydatność wody do spożycia.

W roku sprawozdawczym na podstawie wyników badań kontroli wewnętrznej zrealizowanych przez zarządców wodociągów Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju nie kwestionował jakości wody do spożycia dla ludzi. Stan sanitarny urządzeń zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę został oceniony na koniec roku jako dobry.

3. Badania ciepłej wody na obecność bakterii legionella. Jakość ciepłej wody użytkowej.

Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Busku-Zdroju w kontekście zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego „ciepłej wody użytkowej” wykonuje badań pod kątem występowania bakterii *Legionella sp.* w przedsiębiorstwach podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarym i całodobowym świadczenia zdrowotne. W 2021r. kontrolowano dwukrotnie jakość ciepłej wody użytkowej w Szpitalu Powiatowym w Kazimierzy Wielkiej przy ul. Partyzantów 12. Jakość ciepłej wody w obiekcie nie budziła zastrzeżeń sanitarnych, obecności bakterii *Legionella sp.* – nie wykryto.

4. Wnioski

Na nadzorowanym terenie (powiat kazimierski) w ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczoną do spożycia przez ludzi pobrano do analizy laboratoryjnej z sieci wodociągowych - **32** próby wody (19 prób w ramach monitoringu kontrolnego - parametry z gr. A i 3 w ramach monitoringu przeglądowego - parametry z gr. B).

W ramach sprawowanego nadzoru nad urządzeniami wodnymi w **powiecie kazimierskim** w roku sprawozdawczym 2021r. wydano:

- 1) 1 decyzję merytoryczną – unieruchomienia wodociągu,
- 2) 1 decyzję merytoryczną – uruchomienia wodociągu (przydatność do spożycia),
- 3) 1 decyzję opłatową za ponadnormatywne wyniki wody.

Na terenie powiatu kazimierskiego, na koniec okresu sprawozdawczego oceniono jakość wody w kontrolowanych urządzeniach jako odpowiadającą wymogom sanitarnym.

Teren powiatu kazimierskiego w przeważającej części uzbrojony w sieci wodociągowe (występują gospodarstwa nieposiadające przyłączy wody, bo nie chcą korzystać z publicznego zaopatrzenia w wodę lub względy techniczne nie pozwoliły na wykonanie przyłączy).

III. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

ochrony zdrowia ludzi:

- wykonywał kontrole obiektów budowlanych (etap dopuszczenia obiektu do użytkowania),
- uzgadniał projekty budowlane (etap poprzedzający wydanie pozwolenia na budowę, zmianę sposobu użytkowania, zgłoszenie robót itp.),
- uczestniczył w procesie postępowania w sprawie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (brak lub potrzeba przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i uzgadnianie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach).

Podczas pracy nad w/w tematyką zwracano szczególną uwagę na następujące zagadnienia:

- ochronę ludzi przed nadmiernym oddziaływaniem czynników środowiska pracy (hałas, zanieczyszczenie powietrza, promieniowanie elektromagnetyczne) poprzez egzekwowanie rozwiązań technicznych i odpowiednich materiałów budowlanych w celu dotrzymania normatywnych wartości dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- właściwą gospodarkę wodno-ściekową (zaopatrzenie ludności w wodę do picia o odpowiednich parametrach),
- prawidłowe usuwanie, gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych, w tym pochodzenia medycznego, w sposób nie zagrażający życiu i zdrowiu ludzi,
- ochronę ludzi przez uciążliwościami środowiskowymi w miejscu zamieszkania poprzez egzekwowanie skutecznych rozwiązań z zakresu ochrony środowiska.

Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko

W 2021 roku wydano 14 opinii na etapie oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko. W jednym przypadku opinia dotyczyła uzgodnienia przedsięwzięcia na etapie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla inwestycji mogącej oddziaływać na środowisko, w pozostałych przypadkach opinie dotyczyły postępowań w sprawie braku lub potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Uzgadnianie dokumentacji projektowych

W 2021 roku wydano ogółem 8 opinii o dokumentacji projektowej. Analiza dokumentacji projektowych wskazuje, iż główne uchybienia w rozwiązaniach projektowych dotyczyły błędów w zakresie zapewnienia właściwych warunków wymiany i czystości powietrza w obiektach.

Stwierdza się, że zastrzeżenia wnoszone do przedkładanych rozwiązań projektowych wynikały głównie z niezajomości przez projektantów przepisów, w tym techniczno-budowlanych (Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie /tekst

jednolity Dz. U z 2019r, poz.1065 ze zm./) oraz wymagań sanitarno-higienicznych określonych dla poszczególnych rodzajów obiektów.

Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych

W 2021 roku w 12 przypadkach zajmowano stanowiska w zakresie stwierdzenia zgodności wykonania obiektów wg projektu budowlanego.

W siedmiu przypadkach stanowiska zajęto na podstawie przeprowadzonych oględzin, w pozostałych przypadkach na podstawie przedłożonej dokumentacji z ograniczoną czynnością kontrolną w terenie.

Podczas odbiorów spotkano się w większości przypadków z inwestycjami dobrze przygotowanymi do czynności odbiorowych pod względem wykonawczym (prace zakończone, zgodność wykonawstwa z dokumentacją projektową) oraz formalnym (wpis do dziennika budowy, odbiory techniczne wewnętrzne, badania i pomiary, itd.). Tym niemniej zdarzały się obiekty, na których stwierdzono nieprawidłowości pod względem funkcjonalnym oraz sanitarno-technicznym. Uchybienia stwierdzone podczas oględzin usuwane były do momentu wydania decyzji.

Stanowiska inne na etapie rozpoczęcia nowej działalności i pozostałych etapach procesu inwestycyjnego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju wydał opinie sanitarne na różnych etapach procesu inwestycyjnego oraz stanowiska związane ze stanem epidemii w kraju. Opinie wydawane były w zakresie pracy merytorycznej sekcji - opinia sanitarna dla punktu przedszkolnego i opinia dla przedsięwzięcia wspomaganego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej.

Postępowania administracyjne

Sekcja Nadzoru Zapobiegawczego rozpatrywała na terenie powiatu kazimierskiego 2 postępowania w zakresie kar za naruszenia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID 19 . Jedno postępowanie jest w toku, nie nałożono żadnej kary pieniężnej administracyjnej.

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

W 2021r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju zaopiniował pozytywnie projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kazimierza Wielka wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do zmiany studium.

IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK

1. Wprowadzenie

Obiekty użyteczności publicznej są charakterystyczną grupą z uwagi na swoją różnorodność. Kryteria oceny ich stanu sanitarno-porządkowego i sanitarno-technicznego zależą od charakteru obiektu, jego dostępności dla osób z zewnątrz oraz rodzaju świadczonych usług.

W grupie obiektów użyteczności publicznej, główny nacisk położono na ustępy publiczne i obiekty usługowe (kontrole zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej) oraz hoteli i obiektów wczasowo-turystycznych. Ponadto kontrolowano obiekty sportowe, tereny rekreacyjne oraz inne obiekty użyteczności publicznej.

2. Stan sanitarny wybranych obiektów i urządzeń

2.1. Ustępy publiczne

Na terenie powiatu kazimierskiego znajduje się 2 ustępy publiczne (skontrolowano - 2):

1. Ustęp publiczny w Kazimierzy Wielkiej
2. Ustęp publiczny w Skalbmierzu

Obiekty te działają cały rok. Kontrolowane obiekty posiadają ściany i posadzki o powierzchniach zmywalnych odpornych na działanie wilgoci. Pomieszczenia wentylowane. Dezynfekcja pomieszczeń i urządzeń prowadzona prawidłowo. W roku sprawozdawczym oceniono bieżący stan sanitarny kontrolowanych ustępów publicznych, jako stan niebudzący zastrzeżeń, obiekty funkcjonowały z zachowaniem reżimu sanitarnego i przestrzeganiem wymogów zawartych w przepisach prawa.

2.2. Obiekty pomocy społecznej

1. Dom Pomocy Społecznej w Bejskach, Bejsce 230, 28-512 Bejsce
2. Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Kazimierzy Wielkiej ul. Partyzantów 29, 28-500 Kazimierza Wielka

oraz dwie placówki podlegające Caritas Diecezji Kieleckiej, zapewniające całodobową opiekę tj.

3. Schronisko dla Osób Bezdomnych i Zagrożonych Bezdomnością, Morawiany 2, 28-512 Bejsce (dawny DPS) podlega pod Caritas Diecezji Kieleckiej
4. Dom dla bezdomnych – placówka zapewniająca całodobową opiekę podlega pod Caritas Diecezji Kieleckiej

Obiekty w roku sprawozdawczym niekontrolowane z uwagi na stan epidemii.

2.3. Obiekty hotelarskie

W roku sprawozdawczym nadzorem objęto obiekty hotelarskie, całoroczne, w których świadczone są usługi noclegowe. Na terenie powiatu kazimierskiego znajdują się:

- Hotel „Wiśniewskich” w Kraśniowie
- Hotel „Lacón”

W roku sprawozdawczym skontrolowano powyższe obiekty. Stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

2.4. Zakłady fryzjerskie kosmetyczne i odnowy biologicznej

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór nad obiektami usługowymi tj. zakładami fryzjerskimi, salonami kosmetycznymi, tatuażu, odnowy biologicznej oraz innymi zakładami świadczącymi łącznie więcej niż jedną z usług.

W 2021r. na terenie powiatu kazimierskiego dokonywano kontroli sanitarnych **4** zakładów

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w jednym wśród kontrolowanych obiektów wydano 1 decyzję opłatową za kwestionowaną kontrolę. Zalecenia pokontrolne zostały wykonane w całości.

W związku ze stanem epidemii w kraju inspekcja sanitarna w obiektach usługowych przeprowadzała kontrole (oceniała i weryfikowała) przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakresie prowadzonej działalności w tym stosowanych obostrzeń w czasie pandemii oraz związanych z nią nakazów i zakazów.

Sprawdzano m.in. zapewnienie:

- bezpieczeństwa pracowników i klientów salonu,
- bezpieczeństwa w salonie,
- procedur zapobiegawczych w przypadku podejrzenia zakażenia koronawirusem pracownika
- procedur postępowania w przypadku podejrzenia zakażenia u klienta.
- właściwej dezynfekcji przyborów fryzjerskich,
- sterylizacji narzędzi kosmetycznych z uwagi na zagrożenie przeniesienia zakażeń,
- ważności środków,
- magazynowania bielizny stosowanej w zakładzie i postępowanie z nią.

Wypełniano listy kontrolne, tzw. checklisty. Wszystkie obiekty oceniono, jako dobre.

2.5. Obiekty komunikacji publicznej

Brak w ewidencji.

2.6. Cmentarze

Liczba obiektów w ewidencji 15. Obiektów nie kontrolowano.

2.7. Domy przedpogrzebowe

Brak na terenie powiatu kazimierskiego

2.8. Inne obiekty użyteczności publicznej

Oprócz w/w grup obiektów nadzorem PSSE w Busku-Zdroju obejmuje: tereny rekreacyjne, do których zalicza się place zabaw z piaskownicami, parki i zieleńce, zakłady prowadzące obrót produktami naftowymi, przystanki, obiekty sportu i kultury.

W roku sprawozdawczym kontrolowano i oceniono **6** obiektów:

Ponadto kontrolowano **6** innych obiektów:

- 3 stacje paliw
- 2 obiekty sportowe
- 1 obiekt „usług pogrzebowych”

Wszystkie obiekty oceniono, jako dobre.

2.9 Kąpieliska, miejsca wykorzystywane do kąpeli i baseny kąpielowe:

- Stan sanitarny Kąpielisk

W roku sprawozdawczym na terenie powiatu Kazimierza Wielka zgłoszono 2 miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli (Skalbmierz I oraz Skalbmierz II), realnie funkcjonowało 1 miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli tj. Skalbmierz I.

W przypadku miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli Skalbmierz II – zrezygnowano z prowadzenia działalności.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju na podstawie badań wykonanych przez zarządcę - miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli wydał łącznie **2 bieżące ocen o jakości wody do kąpeli** w akwenach. Jakość wody do kąpeli odpowiadała wymogom, w żadnej próbie wody - w sprawozdaniach z badań nie zostały odnotowane ponadnormatywne wartości parametrów.

- Stan sanitarny Pływalni

W ewidencji PSSE na terenie powiatu kazimierskiego znajduje się jeden obiekt kąpielowy:

1. Pływalnia Miejska w Kazimierzy Wielkiej – podlegającą Kazimierskiemu Ośrodkowi Sportu - obiekt kąpielowy kryty, całoroczny

W związku z pandemią COVID-19 obiekt pływalni funkcjonował zgodnie z obowiązującymi wymogami sanitarnymi oraz obowiązującymi obostrzeniami.

Zarządca pływalni regularnie kontrolował jakość wody w ramach kontroli wewnętrznej, zgodnie z ustalonym **harmonogramem**.

W 2021r. powiecie kazimierskim PPIS nie kontrolował stanu technicznego obiektu pływalni „Wodny Raj”

Łącznie na w/w obiekt PPIS w Busku-Zdroju wydał **2 decyzje**:

- 1 decyzję dotyczącą unieruchomienia działania jacuzzi ze względu na złą jakość wody,
- 1 decyzję przywracającą działanie niecki jacuzzi po poprawie jakości wody,

W przypadku pogorszenia się jakości wody w nieckach basenowych PPIS w Busku-Zdroju bezzwłocznie informował zarządców za pomocą pism interwencyjnych/decyzji administracyjnym, nakazujących podjęcie działań naprawczych.

3. Wnioski

Priorytetem działań w okresie pandemii był monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, natomiast w obiektach użyteczności publicznej było przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakresie prowadzonej działalności w tym stosowanych obostrzeń w czasie pandemii oraz związanych z nią nakazów i zakazów.

Na koniec roku sprawozdawczego bieżący stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej nie budził większych zastrzeżeń, nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenie dla zdrowia i życia. Wydano łącznie **3 decyzje** na obiekty użyteczności publicznej (dot. zakładu usługowego „branży beauty” oraz niecki jacuzzi Pływalni Miejskiej w Kazimierzy Wielkiej).

V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW, W KTÓRYCH WYKONYWANA JEST DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA

1. Szpitale

Na terenie powiatu kazimierskiego, pod nadzorem PSSE w Busku Zdroju znajduje się 1 szpital:

- 1) Szpital Powiatowy w Kazimierzy Wielkiej ul. Partyzantów 12, 28-500 Kazimierza Wielka

Obiekt w roku sprawozdawczym kontrolowany, kompleksowa kontrola obiektu szpitalnego wykazała nieprawidłowości stanu sanitarno-technicznego m.in. w zakresie dostosowania do wymogów pomieszczenie magazynu odpadów medycznych – została wydana decyzja przez pion epidemiologiczny - termin wykonania zaleceń 31.03.2022r.

1.1 Zaopatrzenie w wodę

Szpital zaopatrywany w wodę przez wodociąg sieciowy Działoszyce, jakość wody odpowiada wymogom. Obiekt szpitala posiada również rezerwowe źródło wody – zbiornik rezerwowy.

1.2 Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi.

Obiekt szpitala w roku sprawozdawczym kontrolowany. Oceniono postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi. W zakresie odpadów medycznych ich magazynowania stwierdzono nieprawidłowości stanu sanitarno-technicznego. Zalecono dostosować do wymogów pomieszczenie magazynu odpadów medycznych – została wydana decyzja przez pion epidemiologiczny - termin wykonania zaleceń 31.03.2022r. Odpady medyczne odbierane przez firmę zewnętrzną zgodnie z umową.

Postępowania z odpadami komunalnymi nie kwestionowano, również odbierane zgodnie z umową przez firmę zewnętrzną.

1.3 Gospodarka bielizną szpitalną

Gospodarka bielizną szpitalną bez zastrzeżeń, wydzielone miejsca/magazyny bielizny czystej i brudnej. Pranie bielizny szpitalnej w pralni zewnętrznej, transport bielizny szpitalnej zapewnia również pralnia.

1.4 Prosektoria

Pomieszczenia prosektorium szpitalnego kontrolowane w czasie kontroli kompleksowej obiektu szpitala. Kontrola w zakresie postępowania ze zwłokami nie wykazała nieprawidłowości.

2. Sanatoria – brak w ewidencji

3. Podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne /przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie itp./

Na terenie powiatu kazimierskiego w ewidencji znajduje się łącznie 10 obiektów realizujące świadczenia zdrowotne.

Skontrolowano: 4

- Ośrodki zdrowia i przychodnie – **7, (skontrolowano - 1)**.
- Zakład opiekuńczo-leczniczy -**1, (skontrolowano 1)**
- Inne zakłady (stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne) tj. Pogotowie w Kazimierzy Wielkiej - **1 (skontrolowano - 1)**. W tym 1 karetkę.
- Zakłady rehabilitacji leczniczej – **1** tj. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „REHAMED” Kazimierza Wielka ul. Kolejowa 27E (**skontrolowano - 1**).

3.1. Zaopatrzenie w wodę

Podmioty lecznicze świadczące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne zaopatrywane są w wodę o dobrej jakości pochodzącą z wodociągów publicznych, objętych stałym nadzorem sanitarnym w ramach monitoringu wody przeznaczonej do spożycia. W większości zakładów leczniczych ustalone są punkty poboru prób wody.

3.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

Zakłady Opieki Zdrowotnej zarówno publiczne jak i niepubliczne wytwarzające odpady posiadają podpisane umowy na odbiór odpadów medycznych i wywóz odpadów komunalnych (na podstawie kontroli przeprowadzonych w roku poprzednim).

Kontrola w zakresie postępowania z odpadami nie wykazała nieprawidłowości.

3.3. Gospodarka bielizną

W placówkach ambulatoryjnych wydzielone są miejsca do przechowywania bielizny czystej (szafy). Bielizna brudna gromadzona w sposób właściwy. Pranie bielizny w pralniach lub we własnym zakresie (własne pralnie). Praniu poddawane są głównie fartuchy, parawany i sporadycznie firanki. Stosowane prześcieradła jednorazowego użytku.

A.

Ilość obiektów w ewidencji	Ilość obiektów skontrolowanych	Ilość przeprowadzonych kontroli	Ilość nałożonych decyzji	Ilość nałożonych mandatów
124	32	62	16	0

B.**Decyzje merytoryczne nakładające obowiązki usunięcia uchybień i opłatę za kontrolę**

W roku sprawozdawczym nie nakładano decyzji merytorycznych nakładających obowiązek usunięcia uchybień wraz z opłatą.

Decyzje merytoryczne bez opłaty

Na terenie powiatu kazimierskiego wydano 14 decyzje merytoryczne bez opłaty (dot. dotyczących nieruchomości / uruchomień niecek basenowych, ekshumacji zwłok).

Decyzje opłatowe

Na terenie powiatu kazimierskiego wydano **2 decyzje** nakładające opłatę za ponadnormatywne wyniki badań i kwestionowane kontrole.

Mandaty karne - 0**C.**

Biorąc pod uwagę stan pandemii w kraju, ograniczoną liczbę kontroli sanitarnych oraz wyniki kontroli przeprowadzonych w 2021r. w zakresie higieny środowiska można stwierdzić, że w kontrolowanych obiektach nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi.

Stan sanitarny na terenie powiatu kazimierskiego można ocenić, jako dobry.

Stan sanitarny urzędzeń wodnych w powiecie kazimierskim został oceniony jako dobry – zarządcy urzędzeń skutecznie zapewniali właściwy reżim sanitarny przy produkcji wody, w przypadku stwierdzenia przekroczeń parametrów wody, zarządcy natychmiastowo podejmowali działania naprawcze. Badania przeprowadzone powtórnie wykazywały poprawę jakości wody, tj. woda odpowiadała wymogom sanitarnym. Stan ten przełożył się bezpośrednio na jakość wody, w zdecydowanej większości jakość wody spełniała wymogi sanitarne. Jakość wody monitorowana jest z częstotliwością uzależnioną od produkcji wody oraz od ilości osób korzystających z danego wodociągu.

Ilość prób / przekroczeń	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ilość pobranych prób	54	52	55	43	31	32	21	32
Ilość przekroczeń bakteriologicznych	10	8	4	0	1	1	0	5
Ilość przekroczeń fizykochemicznych	8	9	7	3	1	1	0	3

Na koniec roku sprawozdawczego bieżący stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej nie budził większych zastrzeżeń, nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenie dla zdrowia i życia.

D.

W roku sprawozdawczym, w nadzorowanych obiektach na uwagę zasługuje zmiana estetyki otoczenia obiektów użyteczności publicznej.

VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

Przedmiotem działalności Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy jest nadzór nad zakładami pracy, dotyczący warunków zdrowotnych środowiska pracy oraz

zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Zasadniczą tematyką w 2021r. było prowadzenie nadzoru nad podmiotami wprowadzającymi do obrotu produkty biobójcze zawierające substancje czynne, prowadzenie nadzoru nad warunkami pracy i wypełnieniem przez pracodawców obowiązków, wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach pogrzebowych oraz prowadzenie działań związanych z nadzorem nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami.

Na terenie powiatu objętych nadzorem jest 108 obiektów. W 2021r. skontrolowano 12 obiektów.

Tabela 1.

Liczba pracowników zatrudnionych w zakładzie pracy	Liczba zakładów pracy skontrolowanych w 2021r.
5	2
6 – 20	10
21 – 50	-
51 – 100	-
101 – 250	-
>250	-
ogółem	12

1. Zakres kontroli warunków pracy

W 2021r. przeprowadzono 13 kontroli w 12 zakładach zatrudniających 127 pracowników.

Tabela 2.

Temat	Liczba kontroli
Warunki pracy w zakładach	7
Substancje i mieszaniny chemiczne	1
Produkty biobójcze	5

Intensywność sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego różnicowana jest w zależności od oceny ryzyka zawodowego. Pod uwagę bierze się następujące kryteria :

1. Występowanie czynników szkodliwych w środowisku pracy.
2. Występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) wyżej wymienionych czynników.
3. Stosowanie substancji i mieszanin chemicznych.
4. Stosowanie prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3.
5. Występowanie czynników rakotwórczych.
6. Stosowanie produktów biobójczych.
7. Stosowanie środków ochrony roślin.
8. Występowanie czynników biologicznych.
9. Występowanie chorób zawodowych.

Analizując rodzaj branży PKD najwięcej kontroli w 2021r. przeprowadzono w następujących branżach:

- Produkcja artykułów spożywczych
- Handel detaliczny z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi

W 2021r. najwięcej decyzji wydano w następujących branżach:

- Produkcja artykułów spożywczych
- Produkcja wyrobów z drewna

W 2021r. najwięcej pracowników zatrudnionych było w branżach:

- Działalność usługowa związana z wyżywieniem
- Pozostała indywidualna działalność usługowa
- Produkcja artykułów spożywczych
- Handel detaliczny z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi

2. Postępowanie administracyjno – egzekucyjne.

W wyniku przeprowadzonych w 2021r. kontroli wydano 2 decyzje.

Decyzje te zawierały zarządzenia dotyczące:

1. Przeprowadzenia pomiarów czynników szkodliwych.
2. Sporządzenia planu działań organizacyjno – technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas.
3. Zapewnienia szatni dla pracowników.
4. Substancji i mieszanin chemicznych.
5. Sporządzenia karty badań czynników dla zdrowia w środowisku pracy.
6. Ocena ryzyka zawodowego na czynniki biologiczne.
7. Wprowadzenia takich zmian technologicznych, które doprowadzą do obniżenia zapylenia poniżej wartości NDS.

Zarządzenia z decyzji przedsiębiorcy wykonują w ustalonych terminach. Postępowań egzekucyjnych nie prowadzono.

3. Nadzór nad warunkami pracy

3.1. Nadzór nad warunkami pracy w przekroczeniach NDS i NDN

W 2021r. w powiecie kazimierskim stwierdzono przekroczenia NDS pyłów w 2 zakładach tj.
- 1 zakład zajmujący się produkcją artykułów spożywczych, przekroczenia zapylenia, 1 osoba pracująca w przekroczeniach, wydano decyzję nakazującą obniżenie zapylenia poniżej wartości NDS.

- 1 zakład zajmujący się produkcją wyrobów z drewna, przekroczenia hałasu, 6 osób pracujących w przekroczeniach, wydano decyzję na sporządzenie planu działań organizacyjno – technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas.

Poprawa warunków pracy związana jest również z ograniczeniem liczby osób zatrudnionych, likwidacją niektórych stanowisk pracy oraz całkowitą likwidacją niektórych zakładów.

Należy stwierdzić, że pracodawcy sukcesywnie wprowadzali rozwiązania techniczne i organizacyjne, mające na celu zmniejszenie narażenia poprzez zmniejszenie poniżej normy NDN czynników szkodliwych : wymiana maszyn i urządzeń na bardziej nowoczesne, kapitalne remonty, stosowanie nowoczesnych środków ochrony indywidualnej, rotacja pracowników.

3.2. Poprawa warunków pracy innych niż związanych z przekroczeniami NDS i NDN

W 1 zakładzie, zajmującym się produkcją wyrobów z drewna oddzielono pomieszczenie szatni od pomieszczenia do spożywania posiłków.

3.3 Substancje i mieszaniny chemiczne

W 2021r. przeprowadzono 1 kontrolę tematyczną w 1 zakładzie stosującym oraz magazynującym substancje i mieszaniny chemiczne. Ponadto w 2021r. podczas kontroli dotyczących ogólnych wymogów bhp w 1 przypadku skontrolowano mieszaniny chemiczne. Wydano 1 decyzję administracyjną. Nie minął termin wykonania obowiązków z decyzji.

3.4. Czynniki biologiczne

W 2021r. podczas kontroli dotyczących ogólnych wymogów bhp w 1 przypadku skontrolowano czynniki biologiczne. Wydano 1 decyzję administracyjną. Zalecenia z decyzji będą sprawdzone w najbliższym czasie.

3.5. Choroby zawodowe

W 2021r. przeprowadzono 1 wizytację w ramach postępowań dowodowych w sprawach chorób zawodowych. Sporządzono 1 kartę oceny narażenia zawodowego. Wydano 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

4. Podsumowanie

W 2021r. realizowana była pełna ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości występujących w środowisku pracy oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

W ramach kluczowych kierunków działań, w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem czynników szkodliwych występujących w miejscu pracy, realizowane były zadania nadzоровe w ramach programów wieloletnich (wymiana informacji o egzekwowaniu przepisów rozporządzenia REACH) oraz programów obejmujących 2÷3 letnie okresy (np. ocena warunków pracy pracowników zatrudnionych w zakładach pogrzebowych).

W 2020r. stwierdzono przekroczenia zapylenia 1 zakładzie natomiast w 2021r. przekroczenia zapylenia i hałasu w 2 zakładach pracy. Wydano decyzje nakazujące obniżenie zapylenia poniżej wartości NDS oraz sporządzenie planu działań organizacyjno – technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas.

Nieznacznie zmniejszyła się liczba decyzji stwierdzających chorobę zawodową ponieważ w 2020r. wydano 1 decyzję stwierdzającą chorobę zawodową (rolnik) natomiast w 2021r, nie wydawano decyzji stwierdzających chorobę zawodową w powiecie kazimierskim.

Małą ilość chorób zawodowych oraz nieznaczny wzrost nowych przekroczeń normatywów higienicznych należy powiązać z coraz większą świadomością pracodawców odnośnie

bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach jak również z coraz większą wiedzą pracowników na temat zdrowotnych aspektów pracy.

VII. STAN SANITARNY PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA

1. Wprowadzenie

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej obejmowała sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego dotyczącego;

- stanu sanitarno- higienicznego i technicznego placówek oświatowo- wychowawczych i opiekuńczych,
- higieny procesu nauczania,
- warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach,
- warunków do utrzymania higieny osobistej w placówkach nauczania i wychowania,
- nadzoru nad warunkami wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.

W 2021. na terenie powiatu kazimierskiego pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku Zdroju znajdowało się 39 obiektów nauczania i wychowania oraz 2 placówki wypoczynku dzieci i młodzieży.

Żłobek – 2

Szkoły Podstawowe - 11

Przedszkola - 9

Zespoły Szkół – 8

Liceum Ogólnokształcące – 1

Domy z Pobytem Dziennym - 1

Domy z Pobytem Całodobowym -1

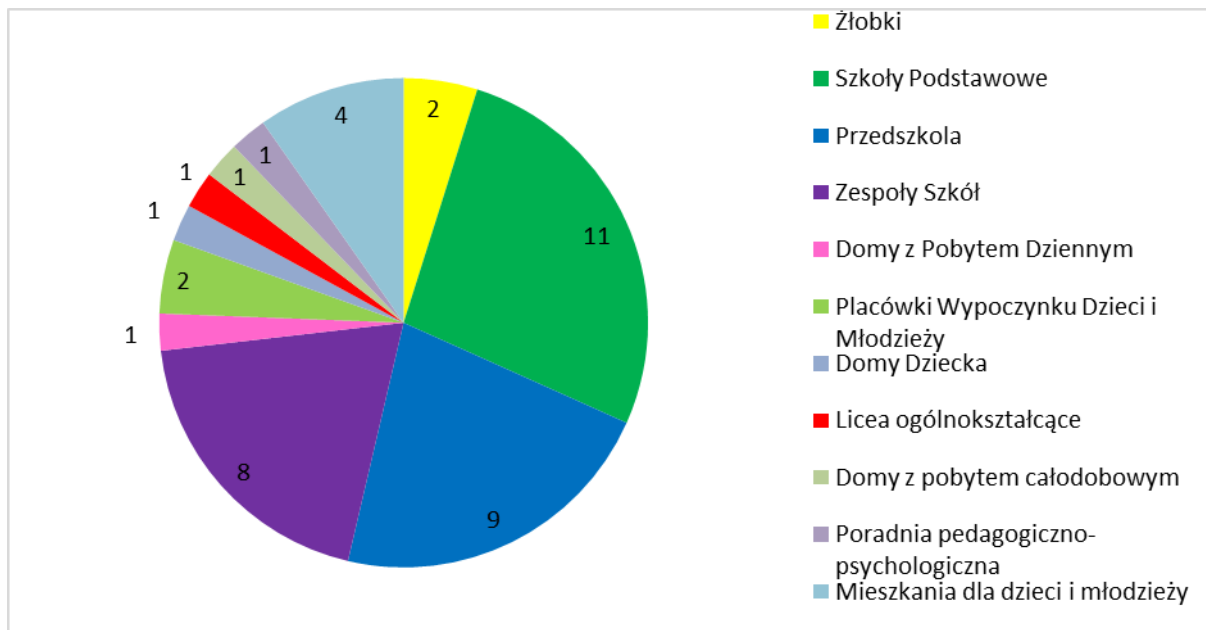
Domy Dziecka -1

Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna -1

Mieszkania dla dzieci i młodzieży – 4

W 2021r. w powiecie kazimierskim skontrolowano 17 obiektów i 2 placówki wypoczynku dzieci i młodzieży.

Wykaz placówek oświatowo wychowawczych nadzorowanych w 2021r. na terenie powiatu kazimierskiego

2. Nadzór nad warunkami sanitarnymi w placówkach dla dzieci i młodzieży

W ramach nadzoru nad warunkami sanitarno- higienicznymi placówek dzieci i młodzieży w powiecie kazimierskim pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży w 2021r. przeprowadzili 24 kontrole stanu sanitarnego i higienicznego w tym 2 kontrole na placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży.

3. Stan sanitarny budynków w których funkcjonują placówki dla dzieci i młodzieży

W wyniku kontroli przeprowadzonych w 2021r. w placówkach nauczania i wychowania nie wydano decyzji merytorycznych, wydano natomiast 5 decyzji przedłużających wykonanie zaleceń. Gminy niewykonanie decyzji tłumaczyły brakiem środków finansowych oraz wydatkowaniem środków na walkę z epidemią koronawirusa.

4. Zaplecze sanitarne placówek dla dzieci i młodzieży oraz warunki do utrzymania higieny osobistej

W trakcie kontroli placówek dla dzieci i młodzieży ustalono, że wszystkie skontrolowane placówki podłączone są do wodociągu miejskiego lub gminnego.

- 100% skontrolowanych placówek podłączone jest do sieci wodociągowej,
- na 17 skontrolowanych placówek 3 odprowadzało nieczystości do zbiornika bezodpływowego,

- 2 placówki posiadały własne oczyszczalnie ścieków. Pozostałe kontrolowane placówki podłączone są do kanalizacji miejskiej lub gminnej,
- we wszystkich obiektach zapewniono zgodnie z przepisami standardy dostępności do urządzeń sanitarnych (ponadnormatywna liczba uczniów w obiekcie),
- nie stwierdzono placówek z ustępami zewnętrznymi,
- we wszystkich kontrolowanych placówkach zapewniono ciepłą bieżącą wodę przy wszystkich umywalkach.

5. Ocena rozkładów zajęć

W roku sprawozdawczym 2021r. dokonano oceny higienicznej rozkładów zajęć w każdej placówce, w której była przeprowadzona kontrola stanu sanitarnego. Plan zajęć oceniano zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003r. Nr 6, poz. 69 ze zm.).

Sprawdzano:

1. Czy zajęcia rozpoczynają się o stałej porze, przy czym różnica pomiędzy dniami jest nie większa niż 1 godzina.
2. Czy różnica godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia jest nie większa od 1 godziny.
3. Możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia.

Ocena rozkładów zajęć nie wykazała nieprawidłowości w ocenianym zakresie.

W 2021r. w szkołach i przedszkolach na terenie powiatu kazimierskiego nie prowadzono pomiarów mebli szkolnych i przedszkolnych.

6. Zapewnienie miejsca na podręczniki i przybory szkolne

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach z dnia 31.12.2002r. (Dz. U. z 2003r. Nr 6, poz. 69 ze zm.) wprowadziło obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na pozostawianie w placówce podręczników i przyborów szkolnych w celu zmniejszenia wagi plecaków. Z obowiązku tego na terenie powiatu kazimierskiego wywiązały się wszystkie kontrolowane szkoły. Pomimo zapewnienia możliwości pozostawiania podręczników i przyborów w szkole (w szafkach indywidualnych, zbiorowych, na półkach w regałach, w szatni w szafkach zamykanych szatniowych) uczniowie zabierają je do domu ze względu na potrzebę nauki, przygotowania się do szkoły na kolejny dzień nauki oraz odrabiania zadanych prac domowych.

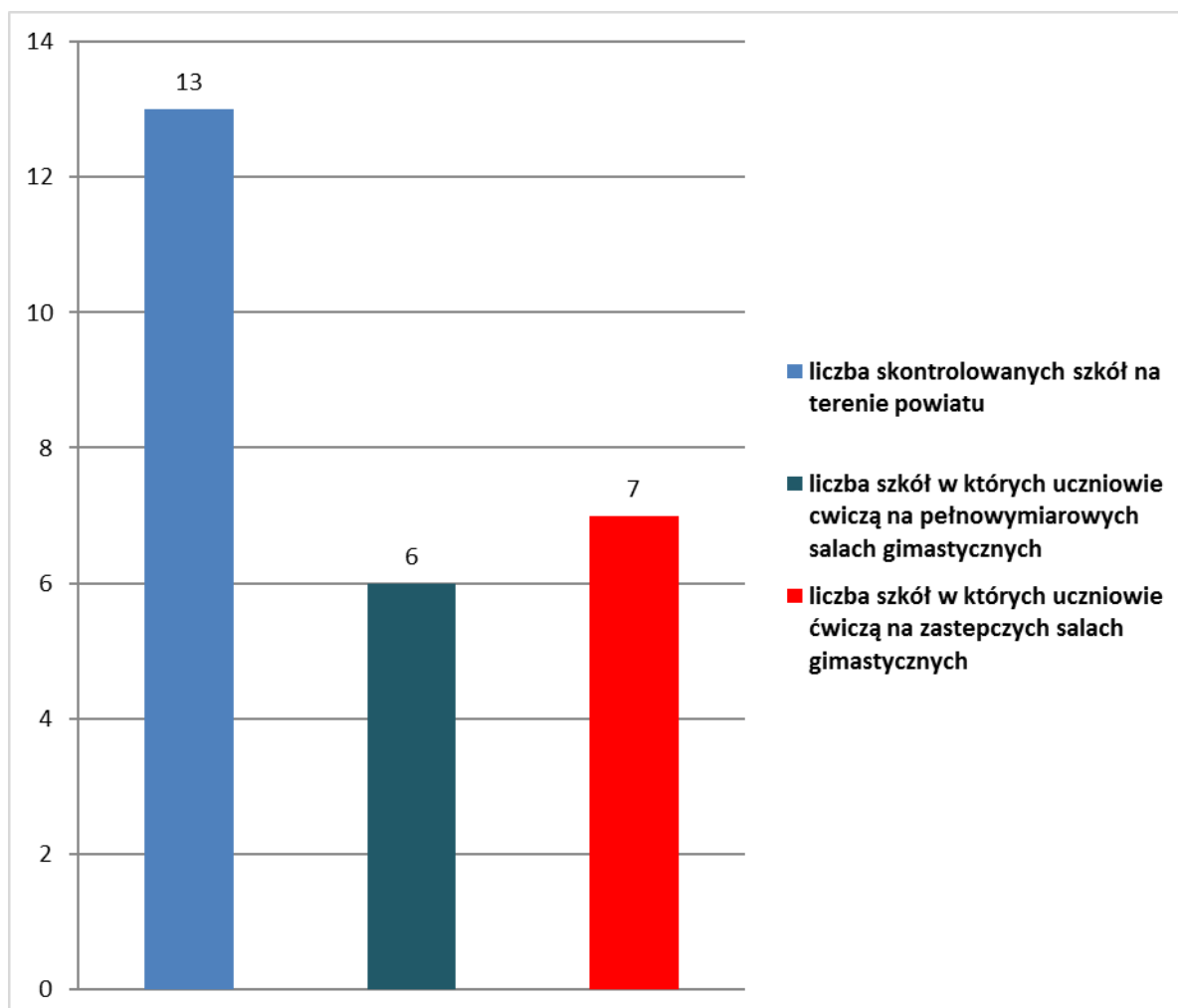
7. Warunki do prowadzenia zajęć WF

W trosce o bezpieczny i higieniczny pobyt dzieci i młodzieży w szkołach kontrole obejmowały również warunki sanitarno – higieniczne , w których prowadzone są zajęcia wychowania fizycznego. Ocenie poddano m.in. posiadaną przez placówkę infrastrukturę sportową oraz stan sanitarno-techniczny zaplecza sportowego.

Na 13 skontrolowanych w 2021r. szkół z pełnej infrastruktury sportowej tj. szkolnego zespołu sportowego z pełnym zapleczem sanitarnym tj. szatnie, sanitariaty i natryski korzysta 1 szkoła podstawowa i 5 zespołów szkół – łącznie 6 placówek.

. Pozostałe placówki tj; 3 szkoły podstawowe , 3 zespoły i 1 Liceum Ogólnokształcące zajęcia WF odbywają na zastępczych sal gimnastycznych.

Analiza zapewnienia bazy lokalowej do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego w 2021r. na terenie powiatu kazimierskiego (skontrolowano w 2021r. 13 szkół)

Dane dotyczą wszystkich rodzajów skontrolowanych szkół w 2021r.

Wszystkie placówki tj. 1 szkoła podstawowa i 5 zespołów posiadające szkolne zespoły sportowe (hale sportowe) posiadają natryski które są czynne lecz nie są wykorzystywane po każdym zajęciach WF lecz tylko po dodatkowych zajęciach.

Ponadto 2 szkoły podstawowe dodatkowo korzystały z basenu w ramach zajęć wychowania fizycznego.

8. Warunki pobytu dzieci 5-6 letnich w szkole i przedszkolu

W ramach nadzoru nad higieną procesu nauczania oceniano warunki pobytu dzieci w wieku 5-6 lat podczas pierwszego roku nauczania .

Niewystarczającą infrastrukturę stwierdzono w 4 placówkach, w tym głównym problemem było brak możliwości :

- wydzielenia ciągów komunikacyjnych tak by nie krzyżowały się z drogami komunikacyjnymi starszych dzieci.

9. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2021r. na terenie powiatu kazimierskiego zorganizowano 2 placówki wypoczynku w formie wyjazdowej (tj. zorganizowanych w obiektach całorocznych usług hotelarskich i obiektach sezonowych) . Łącznie z wypoczynku skorzystało 51 dzieci.

Organizatorzy na placówkach wypoczynku w formie wyjazdowej i w miejscu zamieszkania zapewnili prawidłowe warunki pobytu zgodnie z wytycznymi GIS, MEN i MZ tj; właściwe wyposażenie pokoi sypialnych, właściwe warunki sanitarno higieniczne całej bazy noclegowej w tym sanitariatów. Dzieci i młodzież podczas wypoczynku korzystała również z bazy sportowej dodatkowej tj; sale gimnastyczne , hale sportowe i baseny (podpisane umowy). W ramach wypoczynku dzieci miały organizowane również wycieczki wyjazdowe. Na placówkach wypoczynku zapewnione były odpowiednie warunki higieniczno sanitarne, nie został przekroczony limit, zapewniono dostateczną liczbę urządzeń sanitarnych, w kabinach ustępowych przy umywalkach prawidłowe wyposażenie w jednorazowe środki higieny osobistej , mydło do mycia rąk i środki dozwolone dezynfekcyjne. Podczas kontroli placówek wypoczynku nie stwierdzono zaniedbań, dla uczestników wypoczynku w formie wyjazdowej zapewniono odpowiednie warunki higieniczno - sanitarne. Czystość bieżąca zachowana, dokumentacja medyczna kompletna, opieka medyczna zapewniona – pielęgniarka na placówce lub grupa zgłoszona w Ośrodkach Zdrowia oraz wykupione dodatkowe ubezpieczenie grupowe dla uczestników wypoczynku.

10. Działalność prowadzona w zakresie dożywiania (ogółem szkoły podstawowe, oraz zespoły szkół skontrolowano 13 szkół)

Na terenie powiatu kazimierskiego podczas kontroli bieżących w roku 2020 stwierdzono, że ciepły posiłek wydawany jest w 10 placówkach – posiłki przygotowywane w obiektach na stołówkach szkolnych lub dowożone w formie cateringu.

- 6 placówek wydawało posiłek jednodaniowy dla 242 uczniów .
- 4 placówki wydawały posiłek dwudaniowy dla 441 uczniów.

Łącznie 175 uczniów korzystało w z posiłków dofinansowanych przez MOPS lub GOPS.

Wnioski

1. Zdecydowana większość nadzorowanych placówek oświatowo- wychowawczych zapewniła w 2021 r. bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w placówkach.
2. We wszystkich obiektach nauczania i wychowania jest dostęp do ciepłej bieżącej wody w pomieszczeniach sanitarnych.
3. W 2021r. na poprawę stanu sanitarnego i technicznego wydano 1 decyzję administracyjną podczas gdy w 2020r. wydano 4 decyzje.
4. Nadal aktualnym problemem są niedostateczne warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach (np. niedostateczna liczba pełnowymiarowych sal gimnastycznych z zapleczem, prowadzenie zajęć na korytarzu). Zastrzeżenia budzi również fakt, że szkoły, które posiadają pełną infrastrukturę do prowadzenia zajęć sportowych i czynne natryski nie umożliwiają uczniom korzystania z nich po każdych zajęciach wychowania fizycznego.
5. Dalszej poprawy wymaga w części placówek zagospodarowanie i urządzenie boisk sportowych oraz placów rekreacyjnych, włącznie z placami zabaw, a także utrzymanie ich w pełnej sprawności użytkowej. Niewłaściwy mikroklimat w pomieszczeniach dla uczniów (brak wentylacji w pomieszczeniach) jest nadal problemem głównie placówek funkcjonujących w starych budynkach wybudowanych kilkadziesiąt lat temu.
6. W dalszym ciągu opieka medyczna w placówkach nauczania i wychowania jest niewystarczająca, ze względu na brak stałej, codziennej opieki pielęgniarskiej oraz opieki stomatologicznej. Wobec zagrożeń i problemów zdrowotnych wśród dzieci i młodzieży konieczne jest podjęcie działań zmierzających do zapewnienia gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej na terenie szkół oraz zapewnienie codziennej obecności pielęgniarki szkolnej.
7. Pomimo przeprowadzanych w budynkach oświatowych prac remontowych i modernizacyjnych, stan sanitarno – higieniczny i techniczny wielu placówek oświatowo- wychowawczych nadal wymaga poprawy. W wyniku prowadzonego nadzoru stwierdzono występujący problem braku środków finansowych, którymi dysponują placówki, na poprawę warunków technicznych (remonty, wymianę wyposażenia).
8. Placówki oświatowo – wychowawcze są sukcesywnie doposażane w nowe meble i wyposażenie tj; pomoce dydaktyczne, tablice interaktywne posiadające odpowiednie certyfikaty zgodności lub atesty.
9. Systematycznie z roku na rok obserwuje się poprawę stanu sanitarno-higienicznego i technicznego placówek oświatowo-wychowawczych m.in. w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej, lepszego wyposażenia w certyfikowane meble szkolne, sprzęt i urządzenia sportowe, pomoce edukacyjne.

VIII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Charakterystyka ogólna nadzorowanych obiektów

W 2021 roku nadzorem objętych było 745 obiektów (znajdujących się w ewidencji), skontrolowano 35 obiektów, tj. 4,7%. Kontrolą objęto: obiekty produkcji i obrotu żywnością, zakłady żywienia zbiorowego otwarte i zamknięte, zakłady małej gastronomii, środki transportu żywności, miejsca obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością na terenie powiatu kazimierskiego.

W 2021 roku wpisano do rejestru i wydano 20 zaświadczeń o wpisie do rejestru zakładów na podstawie złożonych wniosków przez właścicieli gospodarstw rolnych, którzy deklarowali prowadzenie działalności zarówno w zakresie produkcji pierwotnej jak i sprzedaży bezpośredniej środków spożywczych pochodzenia roślinnego. Na dzień 31.12.2021 r. w rejestrze figuruje 321 podmiotów o których mowa wyżej. 1 gospodarstwo rolne prowadzi Rolniczy Handel Detaliczny – jest to produkcja żywności pochodzenia niezwierzęcego: produkcja mąki, tłoczenie na zimno, pakowanie w opakowania jednostkowe oleju konopnego, oleju z dyni, ostropestu, lnu, gorczycy, rzepaku, czarnuszki, słonecznika. Sprzedaż żywności wyprodukowanej w ramach RHD przez Internet. 1 podmiot prowadzi działalność w warunkach domowych: przygotowywanie żywności w celu wprowadzania do obrotu tj.: ciasta, torty i babeczki z wykorzystaniem świeżych owoców w sezonie lub owoców mrożonych poza sezonem oraz kremów na bazie śmietany i na bazie jaj po procesie obróbki termicznej. W rejestrze zakładów nadzorowanych znajduje się również obiekt prowadzący działalność w zakresie produkcji oraz sprzedaży wina gronowego z własnej uprawy.

W skontrolowanych obiektach:

przeprowadzono 39 kontroli i rekontroli sanitarnych,

wydano:

- 2 decyzje zarządzające poprawę stanu sanitarno-technicznego,
- 1 decyzja przedłużająca termin wykonania wydanej decyzji,
- Nałożono 4 mandaty karne na kwotę 1400,00 zł,

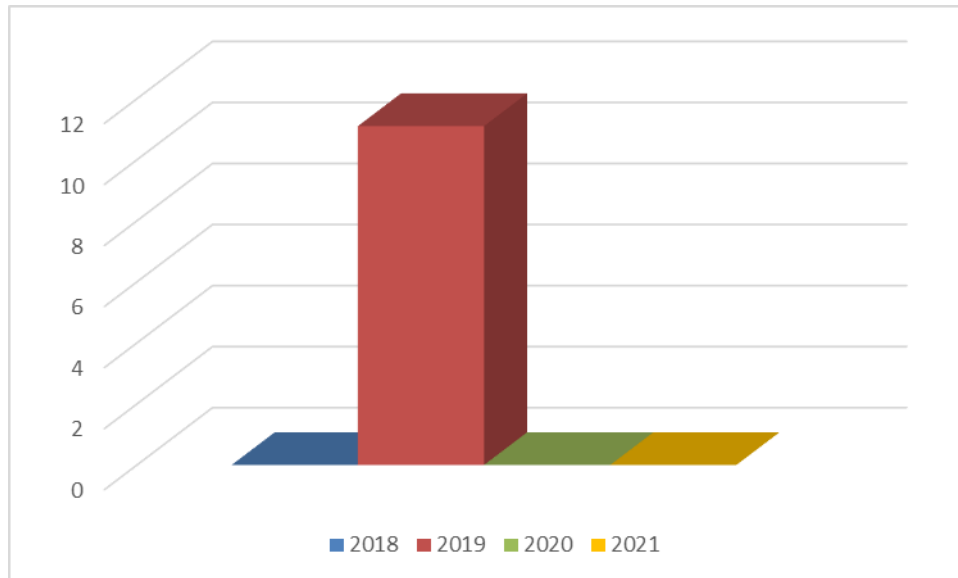
W ramach nadzoru nad produkcją pierwotną środków spożywczych pochodzenia roślinnego przeprowadzono 6 kontroli w zakresie jakości wprowadzanych do obrotu środków spożywczych. Podczas kontroli pobrano do badania laboratoryjnego 8 prób środków spożywczych pochodzenia roślinnego tj. 1 próba sałaty, 6 prób maliny, 1 próba ogórków. Pobrane próbki badano w kierunku parametrów mikrobiologicznych oraz chemicznych (metale, pestycydy, obecność RNA specyficznego dla WZW A i NoV) – żadnej próbki nie kwestionowano.

Przeprowadzono kontrolę u producenta ogórków w związku z pismem przekazanym przez Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego dotyczącym stwierdzenia w próbce ogórków przekroczenia NDP pozostałości substancji czynnej: dimetoat, która nie jest dozwolona do stosowania w tej uprawie. Podczas kontroli nie stwierdzono na stanie gospodarstwa rolnego kwestionowanych ogórków, zostały sprzedane. Przeprowadzono również kontrolę w firmie, która zakupiła kwestionowane ogórki. Stwierdzono, iż ogórki nie zostały wprowadzone do obrotu przez firmę, zostały natomiast przeznaczone na potrzeby własne i próby technologiczne polegające na kiszeniu ogórków. W dniu kontroli w obiekcie stwierdzono kwestionowane ogórki w postaci kiszonej w beczkach. Właściciel firmy zdecydował o utylizacji kwestionowanych ogórków, przesłał dokument z utylizacji (ogórki odebrane przez firmę utylizacyjną SARIA).

W 5 obiektach przeprowadzono ocenę stanu sanitarnego wg ujednoliconych „arkuszy oceny zakładu produkcji żywności dla poszczególnych rodzajów obiektów. Nie stwierdzono obiektów niezgodnych. Powyższa ocena wynika z faktu, iż zgodnie z ustaleniami z Departamentem Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia GIS w 2015r. zakład jest niezgodny z wymaganiami jeżeli w arkuszu oceny otrzymał maksymalną liczbę punktów (tj. powyżej 72 pkt) oraz maksymalną liczbę punktów zakresie zabezpieczenia zakładu przed szkodnikami, stanu sanitarno-higienicznego, warunków magazynowania oraz higieny i stanu zdrowia osób mających kontakt z żywnością. W 2020r. również żaden z zakładów nie został oceniony jako niezgodny z wymaganiami.

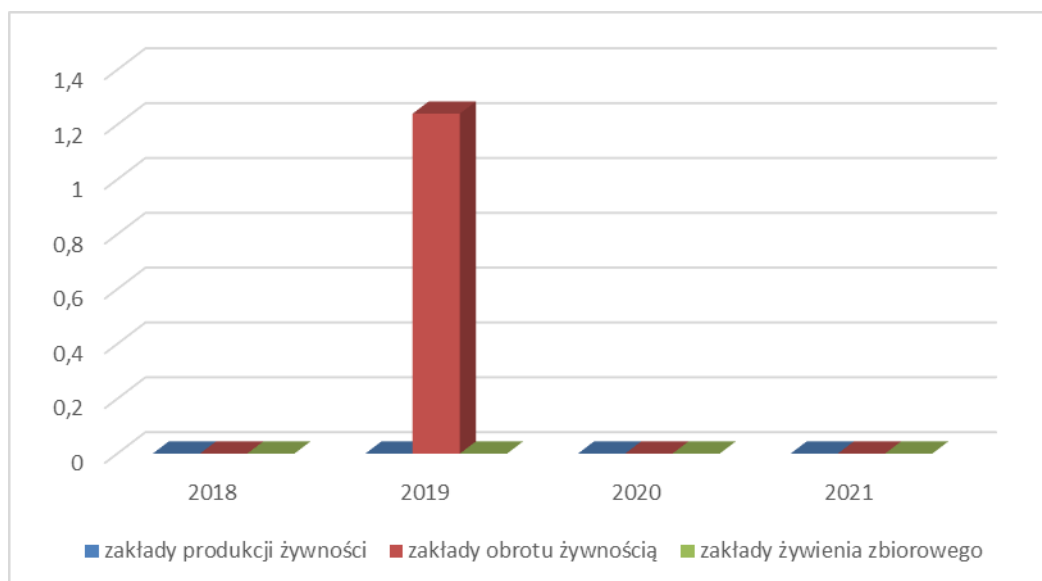
Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnieniowych na terenie powiatu kazimierskiego w latach 2018-2021, wyrażony odsetkiem obiektów niezgodnych, przedstawia wykres 1.

Wykres 1

Stan sanitarny poszczególnych rodzajów zakładów na terenie powiatu kazimierskiego w latach 2018-2021, wyrażony odsetkiem obiektów niezgodnych, przedstawia wykres 2.

Wykres 2

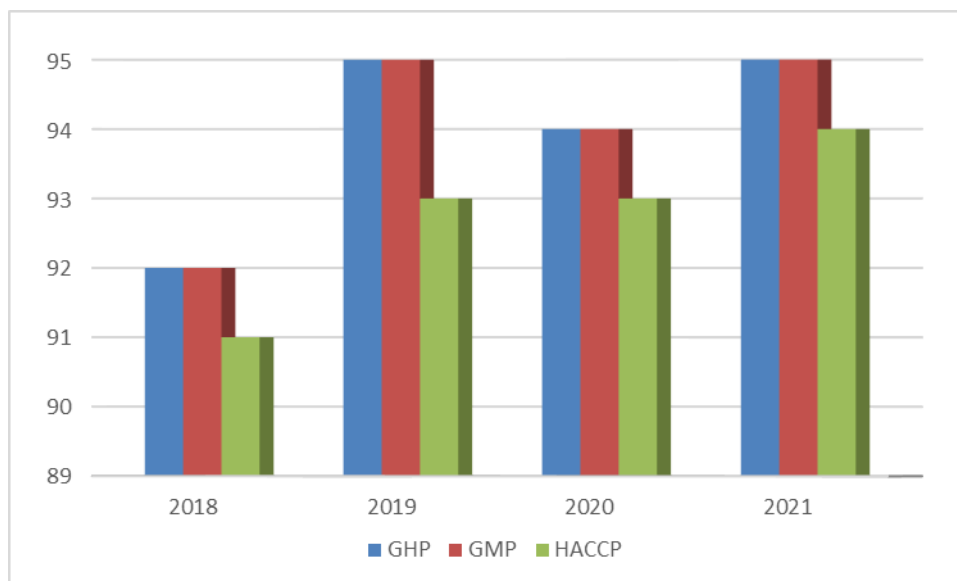
Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w nadzorowanych obiektach:

- brak czystości i porządku w pomieszczeniach produkcyjnych, magazynowych, salach sprzedaży oraz szatniach personelu,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia i dacie minimalnej trwałości,
- gospodarka odpadami prowadzona w sposób nieprawidłowy, odpady poprodukcyjne nie są usuwane na bieżąco z pomieszczeń produkcyjnych, brak dostatecznej ilości pojemników na odpady, kosze brudne i nadmiernie przepełnione,
- brak czystości otoczenia obiektów,
- brak środków dezynfekcyjnych, ręczników jednorazowego użytku przy umywalkach, brak zapewnionych warunków do higienicznego mycia rąk,
- przechowywanie środków spożywczych w warunkach niezgodnych z deklaracjami producentów,
- brak segregacji w urządzeniach chłodniczych, razem przechowuje się produkty do bezpośredniego spożycia z produktami nieoczyszczonymi,
- brak prawidłowo opracowanych, wdrożonych i dokumentowanych procedur opartych na zasadach systemu HACCP (System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli), między innymi w zakresie: jakości zdrowotnej produkowanych wyrobów (brak badań właścicielskich produkowanych wyrobów), brak wyników badań potwierdzających skuteczność przeprowadzanych zabiegów myjąco-dezynfekcyjnych, procedur wycofania partii żywności nie odpowiadających wymaganiom jakości zdrowotnej. Brak weryfikacji systemu HACCP poprzez prowadzenie audytów wewnętrznych zgodnie z zapisami w dokumentacji systemu kontroli.

Biorąc pod uwagę ubiegły rok można stwierdzić, iż stan wdrożonej kontroli wewnętrznej przez zakłady, tak w zakresie Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP) jak i Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) uległ nieznacznej poprawie w 2020r. - 94%, 2021r. - 95%. Stan wdrożenia zasad systemu HACCP uległ również nieznacznej poprawie: 2020r. - 93%, w 2021 r. – 94%. W związku z tym iż zakłady zmieniają zakres prowadzonej działalności poprzez rozszerzenie zakresu dotychczasowej działalności system HACCP wymaga stałej weryfikacji i dostosowania do zakresu prowadzonej działalności.

Stan wdrożenia przez przedsiębiorców zasad GHP, GMP oraz HACCP w latach 2018-2021, wyrażony odsetkiem zakładów z wdrożonymi systemami, przedstawia wykres 3.

Wykres 3

Bezpieczeństwo zdrowotne żywności, żywienia i przedmiotów użytku

Realizując zadania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, żywienia i przedmiotów użytku stwierdzono i ustalono między innymi:

- Ogółem w 2021 roku w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano i zbadano 23 próbki środków spożywczych, zakwestionowano 2 próbki w tym za jakość zdrowotną 1 próbę oraz za niezgodności w zakresie znakowania 1 próbkę co stanowi 8,7% pobranych próbek środków spożywczych.

➤ Mikrobiologicznie zbadano 15 próbek.

Brak zakwestionowanych próbek środków spożywczych.

➤ Chemicznie zbadano 8 próbek, zakwestionowano 1 próbkę.

Próbka zakwestionowana:

a) „Kapusta czerwona Kaliber: 1,5 – 3 kg”

- Powód zakwestionowania: przekroczenie najwyższej dopuszczalnej pozostałości pestycydu (NDP) - tiofanat metylowy ($0,45 \pm 0,23$ mg/kg).

Próbka zakwestionowana za niezgodność w zakresie znakowania:

a) Babka marmurkowa bezglutenowa 270G

Powód zakwestionowania: brak prawidłowego sformułowania poprzedzającego datę minimalnej trwałości ocenianego środka spożywczego. Na etykiecie ww. środka spożywczego zamieszczono określenie „Data minimalnej trwałości”. Zapis w ocenianym przypadku powinien być poprzedzony sformułowaniem „Najlepiej spożyć przed”, co wynika z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności (Dz. U. UE L 304 z 22.11.2011, s. 18 z późn. zm.).

1. W ramach realizacji krajowego planu monitoringu i urzędowej kontroli żywności nie pobierano do badań na obecność materiału genetycznie modyfikowanego próbek żywności z grupy produktów o zwiększonym prawdopodobieństwie wystąpienia materiału GM. W 2021r. nie otrzymano powiadomień dotyczących wycofania z rynku nieautoryzowanych, genetycznie zmodyfikowanych środków spożywczych.
2. Pobrano do badania laboratoryjnego 2 próbki środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego. Nie kwestionowano żadnej próbki.
3. W związku z 39 powiadomieniami alarmowymi w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt (RASFF), 26 powiadomieniami informacyjnymi w ramach systemu RASFF przeprowadzono 6 kontroli oraz rozmowy telefoniczne.

W ramach podejmowanych czynności wycofano z obrotu:

- **2 sztuki** produktu pn. „Posypka Dekoracyjna Czekoladowe Serca Bezglutenowa BIO 35g – BIO VEGAN” o numerze partii: 200054901 i dacie minimalnej trwałości: 31.05.2022r. w związku z wykryciem glutenu na poziomie powyżej 20 mg/kg w produkcie oznakowanym jako bezglutenowy pn. Biovegan Schoko Herzen, 35g, wyprodukowanym w Niemczech.
- **23 sztuk lodów** Milka firmy Froneri, nr partii: L MI 1195, termin przydatności do spożycia: 07.2023ze względu na użycie do produkcji kwestionowanych lodów substancji dodatkowej zanieczyszczonej tlenkiem etylenu)
- **36,6kg** środka spożywczego pn. Kapusta czerwona Kaliber: 1,5 – 3 kg, Kraj pochodzenia: Polska, w związku ze stwierdzeniem przekroczenia najwyższej dopuszczalnej pozostałości pestycydu (NDP) - tiofanat metylowy ($0,45 \pm 0,23$ mg/kg)
- **17 sztuk** napoju gazowanego energetycznego Monster LH44dystrybutor: Coca-Cola HBC Polska sp. z o. o., w związku ze stwierdzeniem przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu glikolu propylenowego E1520

- **4 sztuki** produktu pn. Napój alkoholowy Seagram's Gin 0,7 litra o numerze partii: LZ 21011371 ze względu na zgłoszenie konsumenta dotyczące obecności kawałka szkła w butelce produktu
 - **4 sztuki** produktu ALtOM® DESIGN Bądź Eko pn. Organic kubek z włókna bambusowego 350 ml, numer partii: KZ/20/423ze względu na niedozwolone użycie biosubstancji w wyrobie do kontaktu z żywnością z tworzywa sztucznego
 - **1 sztuka** produktu ALtOM® DESIGN Bądź Eko pn. Organic Chlebak z włókna bambusowego z pokrywą 35x20x13,5 cmze względu na niedozwolone użycie biosubstancji w wyrobie do kontaktu z żywnością z tworzywa sztucznego
 - **1 sztuka** produktu ALtOM® DESIGN Bądź Eko pn. Organic deska do krojenia 30x21x1cm, numer partii: KZ/20/423ze względu na niedozwolone użycie biosubstancji w wyrobie do kontaktu z żywnością z tworzywa sztucznego
 - **2 sztuki** produktu ALtOM® DESIGN Bądź Eko pn. Organic deska do krojenia 33x23x1,7cm, numer partii: KZ/20/423ze względu na niedozwolone użycie biosubstancji w wyrobie do kontaktu z żywnością z tworzywa sztucznego
 - **1 sztuka** produktu ALtOM® DESIGN Bądź Eko pn. Organic deska do krojenia 40x29x1,7cm. numer partii: KZ/20/423ze względu na niedozwolone użycie biosubstancji w wyrobie do kontaktu z żywnością z tworzywa sztucznego
 - **10 sztuk** produktu pn. „Kurkuma”, 100 g, numer partii: P1405, data minimalnej trwałości:12.2022, kraj pochodzenia: Indie w związku z wykryciem obecności pałeczek Salmonella spp. w 25 g w 1 z 5 próbek
4. W celu oceny bazy żywnościowo-żywnościowej zlokalizowanej w miejscowościach wypoczynkowych, przy trasach turystycznych, parkingach i stacjach paliw w letnim sezonie turystycznym skontrolowano ogółem 6 obiektów, nałożono 1 mandat karny na kwotę 500zł. za zły stan sanitarno-higieniczny kontrolowanego obiektu oraz nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami (przepełniony pojemnik na śmieci). Ponadto w kontrolowanym obiekcie nie była prowadzona prawidłowo kontrola wewnętrzna oparta na procedurach na podstawie zasad systemu HACCP. Mandat nałożono w obiekcie obrotu żywnością. Wydawano zalecenie z bezzwłocznym terminem usunięcia nieprawidłowości sanitarno-higienicznych. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca, która nie wykazała nieprawidłowości w stanie sanitarnym obiektu.
5. W 2021r nie zgłaszano zbiorowych zatruc pokarmowych w związku z czym nie uczestniczono w opracowywaniu ognisk zbiorowych zatruc pokarmowych.
6. Przeprowadzono 1 kontrolę w trakcie trwania wypoczynku letniego dzieci i młodzieży w trakcie której dokonano oceny żywienia na podstawie jadłospisu, zastrzeżeń do sposobu wyżywienia jak i stanu sanitarno-higienicznego kontrolowanego obiektu nie stwierdzano.

7. Wykonano 9 pomiarów kontrolnych w zakresie zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego, 22,2% pomiarów wskazało na nieprawidłowości w tym zakresie. Nałożono 2 mandaty karne na kwotę 600 zł. Wydano zalecenie przechowywania środków spożywczych zgodnie z deklaracjami producentów.
8. Wykonano 2 oceny teoretyczne sposobu żywienia w obiektach żywienia zbiorowego, tj. 1 w obiekcie żywienia zbiorowego zamkniętego oraz 1 ocenę żywienia w obiekcie prowadzącym żywienie dzieci w ramach wypoczynku zimowego i letniego (obiekt żywienia zbiorowego otwartego). Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie żywienia w trakcie trwania wypoczynku dzieci i młodzieży.
W zakładzie żywienia zbiorowego zamkniętego oceniono jadłospis dekadowy diety podstawowej dla pacjentów szpitala z wykorzystaniem „Arkusza oceny dekadowej jadłospisów” opracowanego przez ekspertów z Instytutu Żywności i Żywienia w Warszawie. Oceniany jadłospis uzyskał ocenę „zadowalającą”.
9. W ramach zatwierdzania i rejestracji zakładów przeprowadzono 9 kontroli. Wydano 9 decyzje zatwierdzające obiekty żywnościowe bezwarunkowo.
10. Na skutek interwencji konsumentów przeprowadzono 5 kontroli: 3 kontrole potwierdziły zasadność interwencji, 2 interwencje nie potwierdziły się. Odsetek interwencji potwierdzonych wyniósł 60%.
11. W związku z wystąpieniem ASF na terenie Polski i możliwością przeniesienia na teren woj. świętokrzyskiego prowadzono nadzór nad legalnością wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego oraz zagospodarowania odpadów pochodzenia zwierzęcego w obiektach żywnościowo-żywnościowych. Przeprowadzane kontrole obejmowały legalność wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego ze szczególnym uwzględnieniem sprzedaży mięsa i produktów pochodzących z dzików. Kontrolą objęto zakłady żywienia zbiorowego, obiekty obrotu żywnością. W trakcie kontroli w nadzorowanych obiektach nie stwierdzono mięsa niewiadomego lub wątpliwego pochodzenia, nie stwierdzono sprzedaży mięsa z dzików, nie stwierdzono również przetworów z mięsa dzików. Podczas kontroli w obiektach żywnościowych analizowano częstotliwość wywozu odpadów komunalnych zmieszanych z odpadami gastronomicznymi.

Łącznie przeprowadzono 19 kontroli obejmujących w/w obszar. Za stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości w tym w/w obszarze tj. dotyczące gospodarki odpadami nałożono 1 mandat karny na kwotę 500 złotych. Mandat karny nałożono za brudne oraz nieprawidłowe kosze na śmieci (kosze bez pokryw), przepełniony pojemnik na odpady, nieuporządkowany teren w obrębie śmietnika. Zalecano wyposażyć obiekt w prawidłowy, zamykany kosz na odpady, dostosować częstotliwość wywozu odpadów do ilości powstających odpadów w obiekcie. W trakcie kontroli przeprowadzonych w obiektach żywnościowo-żywnościowych nie stwierdzono w sprzedaży oraz używania do przygotowywania potraw mięsa i przetworów mięsnych niewiadomego pochodzenia.

Wnioski

W 2021r. stwierdzono, iż stan sanitarno-higieniczny nadzorowanych zakładów branży spożywczej nieznacznie się polepszył, nie stwierdzono obiektów niezgodnych.

Stan wdrożonej kontroli wewnętrznej przez zakłady, tak w zakresie Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) uległ nieznacznej poprawie, stan wdrożenia systemu HACCP również uległ nieznacznej poprawie.

W dalszym ciągu w niektórych grupach obiektów wymagane są dalsze wzmożone działania nadzоровe.

Obiekty te to:

- W grupie obiektów produkcji żywności: piekarnie i ciastkarnie, wytwórnie lodów,
- W grupie obiektów obrotu żywnością: obiekty ruchome i tymczasowe (tzw. „handel obwoźny), sklepy spożywcze wprowadzające do obrotu mięso i przetwory mięsne,
- W grupie obiektów żywienia zbiorowego: zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego, zakłady żywienia zbiorowego otwartego oraz zakłady małej gastronomii.

Szczególnego nadzoru w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego produkowanej oraz wprowadzanej do obrotu żywności wymagają:

- Lody produkowane metodą tradycyjną oraz lody z automatu,
- Lody nieopakowane (gałkowe lub/i jako składniki deserów),
- Ciasta z kremem (w tym produkowane w warunkach domowych),
- Mięso i przetwory mięsne, drób, jaja,
- Żywność prozdrowotna.

Nadzoru wymaga również produkcja pierwotna owoców miękkich (malin, truskawek, borówek, porzeczek, agrestu i jeżyn), warzyw liściastych jedzonych na surowo, pomidorów

i ogórków w związku z potencjalnym ryzykiem zagrożenia zdrowia ze względu na możliwą obecność zanieczyszczeń mikrobiologicznych.

Stan wdrożenia zasad GHP i GMP oraz systemu HACCP w nadzorowanych zakładach branży spożywczej jest zadawalający. Pomimo to wymaga w dalszym ciągu od przedsiębiorców zintensyfikowania działań w tym zakresie oraz przeprowadzania szkoleń zatrudnionego personelu.

Należy uznać, iż zapewnione jest bezpieczeństwo zdrowotne żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu na terenie powiatu kazimierskiego. Świadczy o tym wzrost świadomości i podejmowane działania przez producentów i sprzedawców środków spożywczych. Jednak w dalszym ciągu w stopniu niewystarczającym. Obok obiektów, w których nie stwierdza się uchybień sanitarnych lub są one nieznaczne, działają również obiekty o złym stanie sanitarnym. W takich przypadkach wydawane są decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości, a w przypadku stwierdzenia rażących zaniedbań również decyzje wstrzymujące lub ograniczające zakres prowadzonej działalności. W 2021r. wydano 2 decyzje zarządzające poprawę stanu sanitarno-technicznego oraz 1 decyzję przedłużającą termin wykonania zarządzeń wydanej decyzji.

W 2020r. odnotowano nieznaczne pogorszenie stanu wdrożenia zasad GHP i GMP, stan wdrożenia systemu HACCP nie uległ zmianie. W dalszym ciągu wydawane są zalecenia dotyczące przeprowadzenia przeglądu i weryfikacji systemu HACCP celem dostosowania go do zakresu prowadzonej działalności przez nadzorowane obiekty w związku z tym, iż zakłady zmieniają zakres prowadzonej działalności poprzez jej rozszerzanie.

IX. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Głównym celem działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku – Zdroju w roku 2021 było promowanie zdrowego stylu życia, czuwanie nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz zdrowotnym wody, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych, poprzez sprawowanie nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej.

Działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej w 2021r. wynikała z celów Narodowego Programu Zdrowia promującego zdrowy styl życia oraz z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Podejmowano również działania wynikające z potrzeb środowiskowych i aktualnej sytuacji epidemiologicznej.

Realizowano ogólnopolskie programy edukacyjne, programy wojewódzkie, interwencje nieprogramowe oraz prowadzono kampanie informacyjne.

Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w dużej mierze polega na współdziałaniu wielu różnorodnych instytucji i organizacji w celu zwiększenia zakresu działań profilaktycznych.

Działania wynikające z aktualnej sytuacji epidemiologicznej

W związku z wprowadzeniem na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii wywołanym zakażeniami wirusem SARS-Cov-2 pracownicy Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej uczestniczyli w wielu działaniach mających na celu ograniczenie szerzenia się wirusa. W 2021 roku pracownicy wykonywali następujące zadania zlecone przez Sekcję Nadzoru Przeciwepidemicznego:

- przeprowadzali wywiady epidemiologiczne celem uzyskania danych osób objętych kwarantanną (sporządzano dokumentację potwierdzającą przeprowadzenie wywiadu),
- dyżurowali przy telefonie alarmowym,
- dyżurowali w soboty i niedziele,
- prowadzili działania informacyjno – edukacyjne mające na celu podniesienie świadomości społeczeństwa a tym samym zmniejszenie liczby zakażeń SARS-Cov-2.

Profilaktyka nadwagi i otyłości – ogólnopolski program edukacyjny „TRZYMAJ FORMĘ!”

Program zainicjowany został przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz Stowarzyszenie „Polska Federacja Producentów Żywności” w ramach realizacji strategii WHO dotyczącej diety, aktywności fizycznej i zdrowia.

Celem programu „Trzymaj Formę!” jest pogłębienie wiedzy w zakresie znaczenia zbilansowanej diety i aktywności fizycznej dla organizmu człowieka oraz dostarczenie wiedzy i umiejętności korzystania z informacji zamieszczonych na opakowaniach produktów spożywczych.

Adresatami programu są uczniowie klas starszych szkół podstawowych (V, VI, VII, VIII) oraz gimnazjaliści a realizacja programu oparta jest na metodzie projektu.

Projekty realizowane przez zainteresowane szkoły powinny służyć promocji aktywności fizycznej oraz prawidłowego, czyli zróżnicowanego i zbilansowanego sposobu odżywiania się młodzieży. Przedmiotem projektów nie mogą być zagadnienia związane z handlem i promocją produktów żywnościowych. Ponadto projekty nie mogą być oparte na zakazach i dyskryminacji żadnej z grup produktów żywnościowych.

Do realizacji programu w roku szkolnym 2020/2021 na terenie powiatu kazimierskiego przystąpiły 4 szkoły podstawowe. W programie łącznie uczestniczyło 163 uczniów oraz 54 rodziców.

Koordynatorzy szkolni zostali przygotowani do realizacji programu podczas narad wdrożeniowych przeprowadzonych w placówkach przez pracowników Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej. Podczas tych narad koordynatorom szkolnym przekazano materiały edukacyjne do programu.

Koordynatorzy szkolni oraz współrealizatorzy ocenili program jako dobre narzędzie do promowania zachowań prozdrowotnych wśród dzieci i młodzieży.

Antytytoniowe programy edukacyjne realizowane przez szkoły na terenie powiatu kazimierskiego.

W związku z realizacją zadań z zakresu profilaktyki palenia tytoniu, Państwowa Inspekcja Sanitarna koordynuje 4 programy edukacyjne dotyczące profilaktyki antytytoniowej. Jeden program o nazwie „Bieg po Zdrowie” jest interwencją krajową, natomiast „Czyste Powietrze Wokół Nas”, „Nie pal przy mnie proszę” oraz „Znajdź właściwe rozwiązanie” są programami o zasięgu wojewódzkim.

Program Przedszkolnej Edukacji Antytytoniowej „CZyste Powietrze Wokół Nas”

Pierwszym ogniwem edukacji antytytoniowej jest program „Czyste Powietrze Wokół Nas”. Głównym celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym

tytoniowy oraz wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

Adresatami programu są dzieci w wieku 5-6 lat uczęszczające do przedszkoli oraz ich rodzice i opiekunowie.

Dla dzieci w wieku przedszkolnym, bierne palenie oznacza m.in. zwiększoną częstość występowania przewlekłego zapalenia ucha środkowego, oraz infekcji górnych dróg oddechowych, zaburzenia rozwoju psychoruchowego, zaburzenia zachowania dziecka, mniejszą odporność na infekcje. Dlatego, w tym kontekście tak ważna jest edukacja antytytoniowa dzieci oraz ich rodziców.

Do realizacji programu w roku szkolnym 2020/2021 przystąpiły 4 placówki z terenu powiatu kazimierskiego.

Koordynatorzy przedszkolni i szkolni zostali przygotowani do realizacji programu „Czyste Powietrze Wokół Nas” przez pracowników Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej PSSE Busko – Zdrój, podczas porad wdrożeniowych przeprowadzonych w placówkach. W wyniku realizacji działań programowych edukacją objęto 96 dzieci oraz 17 rodziców.

Dzieci podczas zajęć zdobyły wiedzę jak radzić sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub, gdy dorośli palą w ich obecności.

Program edukacji antytytoniowej „NIE PAL PRZY MNIE, PROSZĘ!”

Dziecko rozpoczynające naukę w szkole podstawowej ma przed sobą ważny i trudny etap rozwoju.

Dziecko w tym wieku pozostaje wciąż pod dużym wpływem rodziców, ale będąc już uczniem staje się uczestnikiem życia w grupie szkolnych kolegów.

Dziecko spotyka się z uczniami starszymi, których zachowanie może wywoływać zdziwienie, często ciekawość, a nawet imponować i wywoływać chęć naśladowania.

Uczniowie klas młodszych szkoły podstawowej jeszcze nie sięgają po pierwszego papierosa, ale mogą utwierdzić się w przekonaniu, że palenie papierosów świadczy o dorosłości oraz

pozwała na przynależność do grupy starszych kolegów. Wzmacnia się więc wyraźnie pierwsza faza uzależnienia – przygotowanie.

Według szacunkowych, co roku około 4 mln polskich dzieci narażonych jest na mimowolne wdychanie dymu tytoniowego, czyli bierne palenie (dane wg raportu „Stan zagrożenia epidemią palenia ty tytoniu w Polsce”, WHO, Warszawa 2009r.). Bierne palenie ułatwia wprowadzenie dziecka w życie, w którym palenie papierosów jest normą.

Program „Nie pal przy mnie, proszę” przeznaczony jest dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej, a jego głównym celem jest zmniejszenie narażenia dzieci na bierne palenie tytoniu.

Program proponuje realizację zajęć metodami aktywizującymi dostosowanymi do wieku dzieci, takimi jak m.in. burza mózgów, diagnoza wiedzy, ćwiczenia oddechowe, wierszyk, krzyżówka, układanka o wiewiórce, drama.

W programie zawarte zostały uporządkowane treści dotyczące zdrowia (dostosowane do poziomu percepcji dzieci). Program ma charakter profilaktyczny, ale przede wszystkim ma na celu wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

W roku szkolnym 2020/2021 program realizowały 4 szkoły podstawowe z terenu powiatu kazimierskiego.

Formuła zajęć warsztatowych bardzo odpowiadała uczniom, którzy chętnie uczestniczyli w organizowanych zajęciach. Program ten uświadomił uczniom jak wielki wpływ na ich zdrowie mają podejmowane przez nich samych decyzje oraz przyjmowane postawy życiowe.

Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej i uczniów gimnazjum

„ZNAJDŹ WŁAŚCIWE ROZWIĄZANIE”

Program profilaktyki palenia tytoniu „Znajdź właściwe rozwiązanie” adresowany jest do uczniów starszych klas szkoły podstawowej (IV – VIII).

W tym okresie nauki gwałtownie wzrasta liczba dzieci i młodzieży próbujących pierwszy raz zapalić papierosa. Niektórzy młodzi ludzie

najpierw palą okazjonalnie, potem czynią to w regularnych odstępach czasu, wkraczając na drogę pełnego uzależnienia od nikotyny.

Dlatego też głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy w zakresie szkodliwości dymu tytoniowego oraz kształtowanie postaw asertywnych związanych z unikaniem biernego i czynnego palenia tytoniu.

Do realizacji programu w roku szkolnym 2020/2021 przystąpiło 5 szkół podstawowych z terenu powiatu kazimierskiego.

Uczniowie realizując poszczególne zajęcia warsztatowe zdobyli wiedzę na temat zagrożeń zdrowotnych wynikających z palenia czynnego i biernego oraz mogli kształtować postawy asertywne wobec nacisku swoich rówieśników.

W trakcie realizacji programu w szkołach odbywały się apele antytytoniowe, przedstawienia profilaktyczne, konkursy wiedzy, konkursy na plakaty antytytoniowe oraz warsztaty antytytoniowe dla rodziców.

Koordynatorzy szkolni programu odnotowali zauważalne zmiany w zachowaniu uczniów, którzy chętniej angażowali się w działania prozdrowotne na terenie szkoły oraz odważnie prezentowali postawy antytytoniowe.

Program Edukacji Antytytoniowej „BIEG PO ZDROWIE”

Program został opracowany w Głównym Inspektoracie Sanitarnym we współpracy z ekspertami z Uniwersytetu Warszawskiego – dr hab. Kamilą Bargiel – Matusiewicz oraz mgr Rafałem Dziurłą.

Program adresowany jest do uczniów klas IV szkoły podstawowej (grupa wiekowa 9 – 10 lat).

Głównym celem programu jest opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego oraz zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

Zajęcia w programie „Bieg po zdrowie” realizowane są za pomocą bardzo zróżnicowanych metod aktywizujących, które dostosowano do wieku odbiorców.

Podstawą zajęć jest stymulowanie kreatywności i aktywności. Bohaterami łączącymi treści poszczególnych spotkań jest dwoje uczniów czwartej klasy szkoły podstawowej, Natalia

i Kuba. Wydarzenia z ich życia są tłem poruszanych tematów.

Podczas cyklu zajęć dzieci dyskutują, wymieniają doświadczenia, spostrzeżenia, refleksje i pomysły. Uczniowie przeprowadzają także wywiady z osobami niepalącymi, liczą koszty palenia papierosów, pracują w grupach przy tworzeniu antyreklamy dla papierosów oraz tworzą komiks z bohaterami programu.

Do programu przygotowano atrakcyjne, bogato ilustrowane materiały: podręcznik dla nauczyciela, zeszyt ćwiczeń dla ucznia, plakaty, ulotkę informacyjną dla rodziców oraz filmy edukacyjne dla rodziców i nauczycieli. Przygotowany został również cykl filmów edukacyjnych z udziałem ekspertów z dziedziny psychologii oraz autorów programu

Do realizacji programu w roku szkolnym 2020/2021 przystąpiło 8 szkół podstawowych z terenu powiatu kazimierskiego. W wyniku działań edukacją objęto 76 uczniów oraz 36 rodziców.

Program ekologiczny dla dzieci przedszkolnych **SKĄD SIĘ BIORĄ PRODUKTY EKOLOGICZNE**

W roku szkolnym 2020/2021 odbyła się I edycja programu ekologicznego dla dzieci przedszkolnych pod tytułem „Skąd się biorą produkty ekologiczne”.

Okres przedszkolny jest niezmiernie ważnym etapem kształtowania się postaw determinujących aktualne i przyszłe zachowania dotyczące zdrowia. Dlatego też istotne jest edukowanie dzieci w zakresie prawidłowego żywienia już od najmłodszych lat. Utrwalone wówczas przyzwyczajenia zdrowotne i nawyki decydują o późniejszym stylu życia. Dodatkowo z badań wynika, że żywność ekologiczna może mieć związek ze zdrowszym stylem życia. Konsumenci ekologiczni częściej dbają o dietę i aktywność fizyczną oraz cechuje ich istotnie mniejsze prawdopodobieństwo nadwagi i otyłości.

Grupa do której skierowany jest ten program to dzieci uczęszczające do przedszkoli w wieku 5-6 lat. Główne założenia programu to zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne, kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych, propagowanie zdrowego stylu życia, zwiększenie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych.

Na terenie powiatu kazimierskiego w programie wzięło udział 1 przedszkole, w związku z czym edukacją objęto 49 dzieci oraz 49 rodziców.

Akcja Letnia 2021

Powiatowa Stacja Sanitarно – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju realizowała akcję profilaktyczną „Zdrowe Wakacje 2021”. Akcja ta miała pomóc mieszkańcom naszego regionu oraz odwiedzającym go turystom bezpiecznie i zdrowo spędzić wakacje oraz uzyskać informacje na temat różnorodnych zagrożeń zdrowotnych, na jakie jesteśmy narażeni w okresie letnim.

Na zorganizowanych formach wypoczynku letniego przeprowadzono 1 spotkanie edukacyjne dla 24 uczestników. Podczas zajęć omówiono zagadnienia dot. bezpieczeństwa zdrowotnego podczas wakacji oraz przekazano informacje dot. aktualnej sytuacji epidemiologicznej w zakresie koronawirusa.

Wnioski:

Podjęmowane przez PSSE w Busku – Zdroju działania miały na celu dotarcie do różnorodnych grup odbiorców i poszerzenie wiedzy poprzez edukację prowadzoną zróżnicowanymi metodami, kształtowanie właściwych zachowań prozdrowotnych oraz motywowanie do prowadzenia zdrowego stylu życia.

Zadania te w 2021r. zostały niestety mocno ograniczone z powodu zaistniałej sytuacji epidemiologicznej.

X. PODSUMOWANIE

W 2021 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju zgodnie ze swoimi ustawowymi kompetencjami, zajmował się **promocją i ochroną zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych**. Wykonanie zadań polegało na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej oraz oświatowo – zdrowotnej.

W/w zadania realizowane były w działalności bieżącej oraz w skali długofalowej.

Sytuacje kryzysowe

W marcu 2021r. na terenie powiatu kazimierskiego, tak jak na terytorium całej Polski został ogłoszony **stan epidemii**, którego następstwa wywołały konieczność korzystania z procedur przewidzianych w planach **zarządzania kryzysowego**. Prowadzono stały monitoring bezpieczeństwa sanitarnego ludności, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji epidemiologicznej.

Była zapewniona całodobowa możliwość kontaktu telefonicznego społeczeństwa i instytucji z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Busku-Zdroju (**dyżurny telefon alarmowy**) jak **również w systemie SEPIS**. Zgłaszane problemy rozwiązywano w ramach posiadanych kompetencji na bieżąco.

Podejmowane działania są spójne z działaniami określonymi w **planach zarządzania kryzysowego** pozostałych organów administracji.

Nadzór przeciwepidemiczny

W 2021 r. działalność przeciwepidemiczna Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu kazimierskiego dotyczyła bieżącego nadzoru w zakresie zapobiegania oraz zwalczania chorób zakaźnych u ludzi. Kontynuowano bieżący nadzór w zakresie zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, obejmujący między innymi:

- Działania mające na celu jak najmniejsze rozprzestrzenianie się wirusa SARS-CoV-2 wśród mieszkańców (kierowanie na izolację osób zakażonych oraz na kwarantannę osób z kontaktu z osobą zakażoną).
- nadzór nad uodpornieniem populacji w ramach obowiązkowych szczepień ochronnych oraz nad sposobem przekazywania i przechowywania szczepionek służących do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych,
- współpracę z zespołami kontroli zakażeń szpitalnych przy monitorowaniu i ograniczaniu ognisk zakażeń szpitalnych i patogenów alarmowych.

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w powiecie kazimierskim w 2021 roku **należy uznać za generalnie dobrą**. Nie obserwowano innego poza COVID-19 epidemicznego występowania chorób zakaźnych.

W **2021 r.** na terenie powiatu kazimierskiego w okresie od stycznia do grudnia potwierdzono **1651 przypadków zakażenia wirusem SARS-CoV-2. 144** osób spośród zakażonych było hospitalizowanych. Zarejestrowano **57 zgonów** z powodu Coronavirusa z czego 49 osób miało choroby współistniejące. W analogicznym czasie na terenie powiatu kazimierskiego objęto kwarantanną **3287 osoby i nadzorem epidemiologicznym 60 osób.**

Analizując współczynnik zapadalności i liczbę przypadków zachorowań na gruźlicę w latach 2020 -2021 odnotowano w **2021 r. spadek** zachorowań w stosunku do roku 2020 .

W **2021 r.** na terenie powiatu kazimierskiego pińczowskiego **nie zarejestrowano** ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową.

W **2021 r.** na terenie powiatu kazimierskiego w ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych, szczepieniom podlegała populacja 4241 dzieci i młodzieży do lat 19 (w 2020 r. – populacja 4684 dzieci i młodzieży do lat 19).

Na terenie powiatu kazimierskiego w **2021 r. nie zarejestrowano** odczynów poszczepiennych.

Wykonawstwo szczepień w powiecie kazimierskim w 2021 r. należy ocenić jako generalnie dobre, jednak z utrzymującym się stosunkowo niskim wykonawstwem szczepienia przypominającego przeciw tężcowi, błonicy, krztuścowi i polio wśród dzieci w 6 roku życia i niskim wykonawstwem szczepienia przypominającego przeciw tężcowi, błonicy i krztuścowi wśród młodzieży w 14 roku życia, a także szczepienia p/odrze, śwince i różyczce w 10 roku życia.

Na terenie powiatu kazimierskiego w **2021 r.** Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku -Zdroju nie prowadził postępowań egzekucyjnych wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci.

W **2021 r.** na terenie powiatu kazimierskiego **nie zarejestrowano nowo wykrytych zakażeń HIV.**

Nadzór w zakresie higieny środowiska

Biorąc pod uwagę stan pandemii w kraju, ograniczoną liczbę kontroli sanitarnych oraz wyniki kontroli przeprowadzonych w 2021r. w zakresie higieny środowiska można stwierdzić, że w kontrolowanych obiektach nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi.

Stan sanitarny na terenie powiatu kazimierskiego można ocenić, jako dobry.

Stan sanitarny urządzeń wodnych w powiecie kazimierskim został oceniony jako dobry – zarządcy urządzeń skutecznie zapewniali właściwy reżim sanitarny przy produkcji wody, w przypadku stwierdzenia przekroczeń parametrów wody, zarządcy natychmiastowo podejmowali działania naprawcze. Badania przeprowadzone powtórnie wykazywały poprawę jakości wody, tj. woda odpowiadała wymogom sanitarnym. Stan ten przełożył się bezpośrednio na jakość wody, w zdecydowanej większości jakość wody spełniała wymogi sanitarne. Jakość wody monitorowana jest z częstotliwością uzależnioną od produkcji wody oraz od ilości osób korzystających z danego wodociągu.

Ilość prób / przekroczeń	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ilość pobranych prób	54	52	55	43	31	32	21	32
Ilość przekroczeń bakteriologicznych	10	8	4	0	1	1	0	5
Ilość przekroczeń fizyko-chemicznych	8	9	7	3	1	1	0	3

W powiecie kazimierskim, stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza oceniono jako dobry. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi prawidłowe, nie budzi zastrzeżeń. Wywóz odpadów zapewniają firmy w ramach zawartych umów. Prawidłowo utrzymana częstotliwość wywozu odpadów. Postępowanie z bielizną zgodne z opracowanymi procedurami. We wszystkich obiektach wydzielono magazyny bielizny czystej i brudnej. Również prawidłowo realizowane są podstawowe wymogi w zakresie dezynfekcji i sterylizacji.

Na koniec roku sprawozdawczego bieżący stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej nie budził większych zastrzeżeń, nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenie dla zdrowia i życia.

W roku sprawozdawczym, w nadzorowanych obiektach na uwagę zasługuje zmiana estetyki otoczenia obiektów użyteczności publicznej.

Nadzór zapobiegawczy (inwestycyjny)

W 2021r. działalność Sekcji Nadzoru Zapobiegawczego została przededefiniowana ze względu na stan epidemii jaki wystąpił w kraju. Nadrzędnym elementem działań było uczestniczenie w zwalczaniu, zapobieganiu i przeciwdziałaniu szerzenia się epidemii SARS CoV-2. Mimo tych priorytetów Sekcja Nadzoru Zapobiegawczego nie zaprzestała swoich ustawowych, podstawowych czynności i działań, które obejmowały kontrole przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesie planowania i zagospodarowania przestrzennego, lokalizacji inwestycji oraz jej realizacji do zakończenia i odbioru.

Przedmiotem działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2021r. było opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych zagadnień dotyczących:

- projektów planów zagospodarowania przestrzennego
- dokumentacji projektowych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych
- odbiorów obiektów budowlanych.

Uczestniczono również w postępowaniach na etapie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć mogących pogorszyć stan środowiska.

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach nadzoru zapobiegawczego jest ściśle związana z aktywnością przedsiębiorców funkcjonujących na lokalnym rynku jak również z aktywnością organów administracji samorządowej i w 2021r. utrzymywała się na poziomie porównywalnym

w stosunku do lat poprzednich.

Inwestorzy pozyskiwali fundusze unijne, wzrastała ich świadomość w zakresie dostosowania obiektów do obowiązujących wymogów.

Nadzór nad placówkami nauczania i wychowania oraz wypoczynku

W 2021r. objęto nadzorem 39 placówek nauczania i wychowania oraz 2 placówki wypoczynku dzieci i młodzieży.

Systematycznie z roku na rok obserwuje się poprawę stanu sanitarno-higienicznego i technicznego placówek oświatowo-wychowawczych m.in. w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej, lepszego wyposażenia w certyfikowane meble szkolne, sprzęt i urządzenia sportowe, pomoce edukacyjne. Mimo tego podczas kontroli placówek oświatowo-wychowawczych w dalszym ciągu stwierdza się nieprawidłowości w pod względem higieniczno - sanitarnym i technicznym. W 2021r. na poprawę w/w stanu zostało wydane 1 decyzję administracyjną. W dalszym ciągu opieka medyczna w placówkach nauczania i wychowania jest niewystarczająca, ze względu na brak stałej, codziennej opieki pielęgniarskiej oraz opieki stomatologicznej.

Nadzór w zakresie bezpieczeństwa żywności, żywienia i przedmiotów użytku

W 2021r. pod nadzorem (w ewidencji) znajdowało się 745 obiektów tj. o 19 obiektów więcej w porównaniu do 2020r. i o 22 obiektów więcej w stosunku do roku 2019r. W ciągu 3 lat tj. od 2019r. nadzorem objęto 40 producentów produkcji pierwotnej i dostaw bezpośrednich.

W 35 skontrolowanych obiektach przeprowadzono łącznie 39 kontroli i rekontroli sanitarnych w tym 5 kontroli interwencyjnych na skutek interwencji konsumentów.

Z 35 obiektów skontrolowanych w 2021r. wg ujednoliconych „arkuszy oceny zakładu” oceniono 5 zakładów, nie stwierdzono obiektów niezgodnych.

W 2021r. wydano 3 decyzje w tym 2 decyzje zarządzające poprawę stanu sanitarno-technicznego, 1 decyzję przedłużającą termin wykonania wydanej decyzji.

Nałożono 4 mandaty karne na kwotę 1400,00 zł.

W celu oceny bazy żywnościowo-żywnościowej zlokalizowanej w miejscowościach wypoczynkowych, przy trasach turystycznych, parkingach i stacjach paliw w letnim sezonie turystycznym skontrolowano stan sanitarno- higieniczny 6 obiektów żywnościowo-żywnościowych, w których nałożono 1 mandat karne na kwotę 500zł.

Prowadząc działania kontrolne i wyjaśniające w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych – FASFF wycofywano z obrotu produkty o niewłaściwej jakości zdrowotnej na kwotę 955,82zł.

W ramach przeprowadzonego w 2021r. monitoringu i urzędowej kontroli żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością zbadano laboratoryjnie 23 próbki. Mikrobiologicznie zbadano 15 próbek, chemicznie zbadano 8 próbek.

Zakwestionowano 2 próbki w tym za jakość zdrowotną 1 próbę oraz za niezgodności w zakresie znakowania 1 próbkę co stanowi 8,7% pobranych próbek środków spożywczych. W 2021r. odnotowano nieznaczną poprawę stanu wdrożenia zasad GHP i GMP oraz systemu HACCP. W dalszym ciągu wydawane są zalecenia dotyczące przeprowadzenia przeglądu i weryfikacji systemu HACCP celem dostosowania go do zakresu prowadzonej działalności przez nadzorowane obiekty w związku z tym, iż zakłady zmieniają zakres prowadzonej działalności poprzez jej rozszerzanie.

Nadzór nad warunkami pracy

W 2021r. realizowana była pełna ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości występujących w środowisku pracy oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

W ramach kluczowych kierunków działań, w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem czynników szkodliwych występujących w miejscu pracy, realizowane były zadania nadzоровe w ramach programów wieloletnich (wymiana informacji o egzekwowaniu przepisów rozporządzenia REACH) oraz programów obejmujących 2÷3 letnie okresy (np. ocena warunków pracy pracowników zatrudnionych w zakładach pogrzebowych).

W 2020r. stwierdzono przekroczenia zapylenia 1 zakładzie natomiast w 2021r. przekroczenia zapylenia i hałasu w 2 zakładach pracy. Wydano decyzje nakazujące obniżenie zapylenia poniżej wartości NDS oraz sporządzenie planu działań organizacyjno – technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas.

Nieznacznie zmniejszyła się liczba decyzji stwierdzających chorobę zawodową ponieważ w 2020r. wydano 1 decyzję stwierdzającą chorobę zawodową (rolnik) natomiast w 2021r, nie wydawano decyzji stwierdzających chorobę zawodową w powiecie kazimierskim.

Małą ilość chorób zawodowych oraz nieznaczny wzrost nowych przekroczeń normatywów higienicznych należy powiązać z coraz większą świadomością pracodawców odnośnie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach jak również z coraz większą wiedzą pracowników na temat zdrowotnych aspektów pracy.

Działalność oświatowa i promocja zdrowia

Działalność w zakresie **promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej** w 2021r. zamierzano realizować zgodnie z celami **Narodowego Programu Zdrowia**.

Jednakże po wprowadzeniu stanu epidemii działalność edukacyjna została skierowana na profilaktykę zakażeń wirusem SARS-CoV-2.

Podejmowane przez PSSE w Busku – Zdroju działania miały na celu dotarcie do różnorodnych grup odbiorców i poszerzenie wiedzy poprzez edukacją prowadzoną zróżnicowanymi metodami, kształtowanie właściwych zachowań prozdrowotnych.

Działalność nadzorowa i laboratoryjna, w tym kontrolna w 2021r. pozwalała na coraz lepszą ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu kazimierskiego, uwzględniającą istniejące, jak również mogące się pojawić zagrożenia. Mając powyższe na względzie dało się zauważyć w ostatnim okresie pozytywne i negatywne zjawiska obserwowane z racji realizowanych zadań z zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Główne inicjatywy mające na celu przeciwdziałanie i zwalczanie negatywnych zjawisk:

- prowadzenie różnorodnych działań edukacyjnych stymulujących wzrost poziomu wiedzy odbiorców w zakresie zakażeń wirusem SARS-CoV-2.
- nadzór w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowia publicznego, w tym monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie SARS-CoV-2 i innych zagrożeń,
- skuteczna realizacja monitoringu wody do spożycia, celem identyfikacji zagrożeń i bezzwłocznego podejmowania działań naprawczych,
- współpraca z innymi inspekcjami oraz organami samorządowymi.

Identyfikacja najważniejszych zjawisk, którym należy przeciwdziałać lub należy je wzmocnić w najbliższym czasie:

- pomimo skoordynowania działań organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ciągłego prowadzenia monitoringu w celu wyeliminowania negatywnego zjawiska, jakim było rozprzestrzenianie się wirusa SARS-CoV-2 - jest on w dalszym ciągu, zagrażając zdrowiu i życiu ludzi, szczególnie ludzi starszych i z chorobami współistniejącymi,

- występowanie środowisk „antyszczepionkowych”, których działania przyczyniają się do zmniejszania wykonawstwa szczepień u dzieci.

Informacje zawarte w niniejszym raporcie wskazują, iż bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców powiatu pozostawało w 2021 roku w dalszym ciągu na dobrym poziomie. Powyższe było zasługą nie tylko służb sanitarnych, ale także współdziałania z innymi instytucjami oraz rosnącej świadomości społecznej dotyczącej promowania zdrowego stylu życia oraz w zakresie wagi zagadnień sanitarnych i epidemiologicznych.